

מורה חדש (אורי קלט)
עיתון יומי בלתי מסלולי בשפה העברית.
העורך: ד"ר א. מרטון האחרון: דוד עמר
המורה: מורה חדש בע"מ, ת"א רח' חגג-11.

UJ KELET

פארטנקיבלי נאפילאפ

6000 fejfa jelzi a győzelem árát

Dajan napiparancsa a függetlenségi napra

Tel-Aviv (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). - A hetedik függetlenségi nap alkalmából Mose Daján tábornok, vezérkari főnök napiparancsot adott ki, amelyet a felszabadító háború hősi halottai emlékének

szentel. A napiparancs többek között a következőket tartalmazza

"Győzelmünket a fiataloknak köszönhetjük, akik harcoltak és elesetek a hazáért. Ha nem tanusítottak volna hősi magatartást, nemcsak a Jeruzsálemi óváros, Gus Eejon, Nicánim, Náhárájim és Mismár Hájárden lakóit vitték volna fogságba, hanem összes városainkat és falvainkat elfoglalták, hadseregünket leverték volna és Titus diadalkapuján kívül Kairóban és Damaszkuszban ott állnának az újabb diadalkapuk Izrael tengerbeborításának emlékére. Megnyertük a háborút, hazát szerztünk, Izrael valóságba vált, de szerte az országban 6000 fejfa jelzi a győzelem árát."

A napiparancs főleg a fiatal, tényleges katonáknak szól, akik a felszabadító háború alatt még gyerekek voltak és annak cselekményei csak hallomásból jutottak el hozzájuk. Az idel függetlenségi napon is a hadvezetőség annak a háborúnak a példáját állítja a véderő kötelékében szolgáló ifjúság elé.

A HŐSÖK NAPJÁT ÜNNEPLI AZ ORSZÁG

Rádió-közvetítés az elnöki pár ünnepi vacsorájáról

Ma reggel 7 órakor hosszú szíriánajélzés fog elhangsni Jeruzsálemben és ezzel megkezdődik a felszabadító háború hőseinek emléknapja. A város háza, a Knesset, a kormányhivatalok és a nemzeti intézmények épületei a nemzeti zászlót fésfárbóca engedik, a város háza előtti téren pedig az egyik hősi halott ódájának, az állami intézmények megbízottainak jelenlétében a Cion-hegyről hozott fálkyárdi meggyújtja az emlékgyertyát. Este fél 6 óráig a Hágáná szervezőbizottság tagjából és az iskolák diákjaiból álló díszörög teljesít szolgálatot az emlékgyertya mellett. Este 8 óra 15 perckor az iskolák növendékei a közoktatásiügyi minisztérium felügyelete mellett kivonulnak az emlékgyertyához. Este 8 óra 28 perckor hosszú szíriáná fogja jelezni az emléknap befejezését.

sét. Amikor a szíriánajél felhangzik, két percig a gyászjelül minden forgalom szünetelni fog, közben pedig a nemzeti zászlót mindenütt újra felvonják. A Herzl-hegyen lévő katonai temetőben déli egy órákor elhelyezik a hősök sírjaira az állameinők, a kormány, a hadsereg, a kerületi kormányzás, Jeruzsálem városa és különböző közigazgatási szervek koszorúját. A szertartás idején a 12-es autóbusszonal különjáratokat állít be a Herzl-hegyhez és vissza. Délután 3 óra 30 perckor a Cion-hegyen a vallásügyi minisztérium istentiszteletet rendez a kormány és intézményeinek megbízottja jelenlétében. Joszéf Sprinzák házelnök este 8 órakor a Herzl hegyen ünnepélyesen megnyitja a függetlenségi nap ünnepe-

geit. A szertartást a Kol Jiszráél és az utcákon elhelyezett hangszórók közvetítik. A főrabbinátus este 7 órakor a Jesurun-templomban tart ünnepi istentiszteletet, a két országos főrabbi, a hatóságok képviselői és meghívott vendégek jelenlétében. Jicchák Ben Cvi államelnök és Mose Sárét miniszterelnök este 7 óra 30 perckor tartják meg ünnepi szertartást Izrael népéhez. A függetlenségi nap előestéjén Jicchák Ben Cvi államelnök és hívese családi ünnepi vacsorát tartanak és ennek keretében hangzik el majd az államelnök ünnepi beszéde.

ni. Este művészeti műsor és újabb táncbemutató lesz. Népmulatságok Jeruzsálemben A népi mulatozások ünnepélyes megnyitása a Jeruzsálemi Luna-parkban 8 óra 45-kor az ünnep előestéjén kezdődnek. Az ideiglenes városi tanács elnöke nyitja meg az ünnepséget, majd ismert művészek lépnek fel és a rendőrszenekar játszik. Este 10 órakor a hadsereg utász-osztagi tűzijátékot rendeznek Jeruzsálemben. A főváros lakónegyedeiben vándor művész-színpad tart előadásokat délelőtt 10-től délután 5-ig. Ugyancsak 10-

tel 3-ig a mozikban ingyenes előadások lesznek. Tíz darab 1000 fontos díj Ben Cion Dinur közoktatásiügyi miniszter ünnepélyes keretben között kiosztja a Függetlenségi Díjakat az előterjesztett zeneszerzők, művészek, tudományos szerzők, írók, bölcseszékek, technikusok, mezőgazdák és oktatók között. Összesen tíz darab ezerszáz fontos díjat osztanak ki a Bét Hákeremben levő tanító képző nagyteremben. Délután 3 óra 30-kor a King George utcán levő városi kertben nagy ifjúsági ünnepséget rendeznek, amelyen fellép Rina Nikova balettje és a rendőrszenekar. Ajándékokat is fognak szétosztani.

Siroky követi Nagy Imrét

Tisztogatás Csehszlovákiában

Beratislava (UP) A szlovák kommunista párt kizárta központi bizottságából Vilám Siroky csehszlovák miniszterelnököt, aki - politikai megfigyelők véleménye szerint - rövidesen kivétel fogja Nagy Imrét, a mártír heten megbukott magyar miniszterelnököt. A kiadott hivatalos jelentés szerint a párt 9 tagu

politikai bizottságának új-jáválasztásakor az eddigi tagok közül kihagyták Sirokyt, aki tíz év óta ült a központi bizottságban, továbbá Stefan Svasta volt szlovánszlovák helyettes miniszterelnököt, Frantisek Zsuffa volt szakszervezeti központi elnököt és Szlovenszko volt mezőgazdasági miniszterét.

De Gaulle pártjának bukása a francia községi választásokon

Páris (UP). A Franciaországban vasárnap megtartott kiegészítő községi és tartományi választások De Gaulle mozgalmanak súlyos vereségével végződtek. A szocialista köztársasági párt, amely a feloszlott De Gaulle párt helyébe lépett, mandátumainak több, mint felét veszítette el a tartománygyűlésekben. A két egymásra következő vasárnapon megtartott választáson összesített eredmények azt mutatják, hogy a mai kormánykoalíció pártjai erős többségben vannak. A szocialisták és a kommunisták is több mandátumra tettek szert. A központi pártok összesen 519 mandátumra tettek szert, ami 22-vel több az eddiginél. A szocialisták 10 új mandátummal 279-re emelkedtek, a szocialista köztársasági párt (De Gaulle) 22 mandátumot kapott és

79-et veszített, a kommunisták 48 mandátumot kaptak az eddigi 37 helyett. A radikális párt és a hozzákapcsolított csoportok 393 mandátumhoz jutottak az eddigi 382-vel szemben, a népi köztársasági párt pedig 93-ról 106-ra emelte mandátumai számát.

10 százalékkal emelik az autóbussz-tarifát

Jeruzsálemben 14 százalék lesz az emelkedés

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától.) A gazdasági miniszterek bizottsága tegnapi ülésén döntött a közlekedési kooperatívák bér-emelési követeléséről és elhatározta, hogy a Dan és az Esed számára 10 százalékos, a Jeruzsálemi Hámekásér részére pedig 14 százalékos áremelést engedélyez. Az új tarifák május közepén lépnek életbe.

A bizottság üléséről kiadott hivatalos jelentés annak megállapítására szorítkozik, hogy a közlekedésügyi minisztérium külön-külön fogja megállapítani minden autóbusszonal díjazását és hivatalos jelentésben fogja ezt tudtatlanni. A bizottság egyben kötelezővé tette a szövetkezetek számára, hogy maradéktalanul és szigorúan végrehajtsák az autóbusszonalatok működését ellenőrző bizottság összes javaslatait. A bizottság ülése után tartott sajtófogadáson Szapir közlekedésügyi miniszter és Razil államtitkár adtak magyarázatot a bizottság döntéséről. Mindenekelőtt figyelembevették az úgynevezott Zohár-bizottság jelentését, amely annakidején 6-7 százalékos díjzabásemelést javasolt a Dan és az Esed, 9 és fél - 10 százalékos a Hámekásér számára. Ezt a javaslatot a szövetkezetek megfellebbezték a miniszterek gazdasági bizottságához és újabb adatokkal igyekeztek bizonyítani, hogy ez a mértékű emelés nem biztosíthatja a vállalatok rentabilitását. A gazdasági miniszterek bizottsága mindezeket a tényezőket figyelembevéve, a Zohár-féle jelentésben javasolt 7 százalékon felül, további 1,7 százalékos engedélyezett kárpótlásért azért emelte az áremelést nem február 15-én, hanem három hónappal később lép életbe. Ezenkívül további 1,3 százalékos emeléshez járultak hozzá azért, hogy ezzel ellensúlyozzák a jegyárak lefelé való kerekítéséért a vállalatokat érő károkat.

Szapir közlekedésügyi miniszter elmondotta, hogy a tarifaemeléshez való hozzájárulás fejében a kormány megköveteli a szolgáltatások teljesítését az összes vonal-

lakon. A bizottság döntését megelőző ellenőrzéseknek az a kedvező hatáskor volt - mondotta Szapir - hogy a szövetkezeti autóbusszonalatok kalkulációjában és ügyvezetésében kívánatos reformokat hajtottak végre. Ugyancsak kötelei a bizottság a három vállalatot, hogy a tagok számára eddig biztosított átlagos 408 font jövedelmet legalább 50 fonttal csökkentse.

Javulás várható A közlekedésügyi miniszter bejelentette, hogy az autóbusszonalatban jelentős javulás várható, mert az év során 150 új autóbussz érkezik az országba, míg a költségvetési év befejeztéig további 75 járművel szaporodik az ország autóbussz-parkja. A 225 új autóbussz befogadóképesége megfelel 300 jelenleg forgalomban lévő autóbusszénak. A tarifaemelés kizárólag a kiadások fedezését szolgálja, nem pedig a szövetkezeti tagok fizetésének emelését. A Zohár-bizottság kalkulációjában a szövetkezetek deficijtjét nem az alacsony ta-

(Folyt. a 8. oldalon)

BEN-GURION:

AZ IZRÁELI HADSEREG A LEGJOBB A KÖZELKELETEN

Felavatták a törzstiszti iskola első végzettjeit

Tel-Aviv (Az Uj Kelet katonai tudósítójától.) Mose Sárét miniszterelnök, Dávid Ben Gurion hadügyminiszter, Mose Daján vezérkari főnök és a Knesset külügyi és hadügyi bizottságának tagjai jelenlétében avatták fel tegnap a hadsereg törzstiszti iskolája első évfolyamának végzettjeit. Az évfolyam hallgatói örnagyok és alezredek voltak, okleveleket Dávid Ben Gurion hadügyminiszter személyesen nyújtotta át valamennyiüknek.

Első ízben jelent meg hazatérése óta katonai ünnepségen Jigál Jádín, volt vezérkari főnök, akit volt tisztjei óváciával fogadtak. Ben Gurion avatóbeszédben megjegyezte, mennyire

sajnálja, hogy az „aki oly sokat tett Izrael hadseregének fejlődése érdekében, civilben ül közöttünk.”

A továbbiakban Ben Gurion kijelentette, hogy Izrael hadsereg késéskívül a legjobb a Közelkeleten.

Ezt az eredményt úgy érték el, - mondotta a hadügyminiszter -, hogy a felszabadító háború fényes győzelmei nem szédítettek meg bennünket és a harcok befejezése után a hadsereg élén álló tisztek tudták, hogy még sokat kell tanulniuk. Ben Gurion ezután sajnálatának adott kifejezést afelől, hogy az első okleveles törzstisztek között mindössze kettő tartozik a keleti zsidósághoz, míg a többi mind áskenázi. Jó lenne - mondotta a hadügyminiszter, - ha minden katonai parancsnokságon a zsidó népek a fontos tisztségek megfelelőképpen lennének képviselve. (Az oklevelek kiosztása alatt D. Ben Gurion rájött, hogy a kettő közül az egyik bulgáriai származású. „Ez még rosszabb, mintha áskenázi lenne” - jegyezte meg nagy derűltséggel közepette.)

Mose Sárét miniszterelnök a kormány üdvözlését tolmácsolta és rámutatott annak óriási jelentőségére, hogy Izrael hadseregének első törzstiszteit elhagyják az iskola padjait. A miniszterelnök kiemelte Izrael hadseregének szellemi téren elért fejlődését.

Mose Daján tábornok, vezérkari főnök felsorolta a hadsereg fejlődésének fontosabb állomásait és dicsőreleg emlékezett meg Aharon Rabinovics ezredes tevékenységéről, aki hosszú előkészítő munkával rakta le az iskola alapjait, majd mint annak parancsnoka, kiváló eredményt produkált.

Az iskolaparancsnok üdvözlőbeszédében közölte, hogy az egy évvel előttről vállalt feladatot a törzstisztiiskola maradéktalanul végrehajtotta. Az iskola hallgatói megtanulták a katonai törzsparancsnokságok munkamódszerét, a nagyobb katonai

formációk működtetésének tudományát, a légihaderő, a haditengerészet és a szárazföldi hadsereg együttműködésének lehetőségeit.

A beszédek után az ujonnan végzett törzstisztek egyenként az emelvényhez léptek, letisztelegtek a hadügyminiszter és az iskola parancsnoka előtt és átvették oklevelüket. Ben Gurion mindegyikkel kezetfogott a feszes vigyázállásban fogadta az akadémiai növendékek tisztelgését. Az ünnepségen jelen voltak a végzetek hozzátartozói is.

16 magyarországi oló

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma reggel 16 magyarországi oló érkezik a haifai kikötőbe. Közöttük vannak dr. Gellért Endre, Izrael budapesti követségének volt tisztviselője, feleségével és két gyermekével, a Tausz-házaspár (Tauszné a követség alkalmazottja volt) és Preisler követségi tisztviselő.

Koalíciós kormány Angliában?

London (UP). A parlamenti választások, amelyek május végén tartanak meg Angliában, talán koalíciós kormány alakulásához fogak vezetni. Azt várják, hogy a két párt jóformán egyenlő számú mandátumra fog szert tenni és a győztes pártnak nem lesz oly többsége, amely lehetővé teszi a szilárd kormányzatot. Erre hivatkozva, Patrick Maitland konzervatív képviselő kijelentette, hogy amennyiben a konzervatív párt csak kis többségre tesz szert, meg fogja hívni a kormányba a munkáspárt „méréskelet elemét”. Maitland arra hivatkozott, hogy a háborús koalíciótól eltérően, már 1931-ben is ilyen kormány uralkodott Angliában. A konzervatív képviselő véleménye szerint egyként csak a két nagy párt jóformán kiigényrűlyözött ereje fogja meg őket attól, hogy frakciókra bomoljanak.

Avidar benyújtotta megbízólevelét

Moszkva, (-). Joszéf Avidar nagykövet tegnap át nyújtotta megbízólevelét a legfelsőbb szovjet elnökének, Vorosilov marsallnak. A szertartáson jelen volt Szemjonovics helyettes szovjet külügyminiszter is. Avidar nagykövet üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy Izrael mindig hálásan fog emlékezni arra a segítségre, amelyet a Szovjetunió az új állam keletkezésékor annak legsúlyosabb óráiban nyújtott, valamint arra, hogy a Szovjetunió azonnal elismerte Izrael államát. A nagykövet reményének adott kifejezést, hogy a két ország között ki fog mélyülni a barátság kapcsolata.

Az izraeli sajtó tükre

A HAAREC vezérelkében a fellángolt választási harc hevében különösen egyes baloldali pártok propagandájában megnyilvánuló aktivista és irreverent hang veszélyére hívja fel a figyelmet. A dolog a Mápáj és az Achdut Háavoda között támadt választási polemikának köszönhetően, amelynek folyamán a két mozgalom emberei a felszabadító háború alatt állítólag elkövetett különféle mulasztásokkal és meghátrálással vádolják egymást. Mintha legalább is a küszöbön álló hisztadruti választások volna a hivatalos eldönteni mindazokat a történelmi és stratégiai-politikai kérdéseket, amelyek majd egy későbbi időben és akkor is csak nagy objektivitással igénylő kutató munka révén lesznek eldönthetők. Talán az Achdut Háavoda támadásait gyengíteni akarva, útnak megmossanak a Mápáj vezetői olyan hangokat, amelyek az aktivista idők legszébb hagyományait juttatják állandóan eszünkbe. „Csak a magunk erejénél bízhatunk”, „hagyjunk fel a kinttől jövő segítség reményével és támaszkodjunk a saját erőnkre” — ilyen és ehhez hasonló jelzések hangzottak a Mápáj-miniszterek a választási népgyűléseken.

A lap szerint éppen ezért nagy figyelemre tarthat számot az a beszéd, amelyet Rokách belügyminiszter tartott egy gyűlésen Jigál Alonnak egy hasonlóan kardsörtes kijelentésével kapcsolatban. (Ha megtámadnak bennünket szomszédaink, — mondotta Jigál Alon, — legálabb alkalmunk lesz kiküszöbölni a régi csorbát és az ország meghódítását teljesessé tehetjük.) Rokách miniszter — írja a Háarec — helyesen állapította meg, hogy ma már nem éljük az 1948-as időköt és az arabok nem lesznek megegyezően olyan naivak, hogy tömegesen hajlandók legyenek elmenekülni. Márpedig súlyos kérdés számunkra a jelenlegi arab probléma is a minden megmozdulásunk csak súlyosbítaná ezt az amúgy is nehéz kérdést. A belügyminiszter szerint, aki pedig minden más pártbeli miniszternél jobban kell, hogy ismerje az amerikai zsidóság hangulatát, nem lehet feltételezni, hogy a kinti zsidóság bármilyen ilyenirányú kalandunkat a legkisebb megértéssel is fogadná. Szerinte az ő felfogásuk is az, hogy elég számunkra a szomszédok gyűlöletének eddigi mértéke, semhogy bármilyen szépen is hangzó jelszó kedvéért további haragjukat idézzük magunkra. A lap hangsúlyozza, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy végérvényesen és saját akaratunkból mondjunk le Amerika barátságáról és éppen ezért a klácionisták nagy szolgálatot tehetnek az ország ügyének, ha a Mápáj által az Achdut Háavodával folytatott versengése kedvéért, úgy látszik, feladott régi tartózkodó álláspontjának ok fognak érvényt szerezni az ország közhangulatában.

A ZMANIM egyik cikkében a Romániából legújabbban érkező nagyszámú levelekről ír, amelyeknek a tartalmából arra lehet következtetni, hogy az onnan jövő alijja rövidesen megindul. A lap szerint több jel is arra mutat, hogy a román kormány alijjapolitikáját tekintetében fordulat fog beállni. A román kormányfőirak talán belátták, hogy a szétszakított családok tragédiája további halasztást nem szenvedhet, de bár az onnan érkező levelek „rövidesen való viszontlátás” reményeiről írnak, a lap szerint nem valószínű, hogy a román alijja új jelöltjei valóban napokon, vagy he-

Magyar olé gyártja az új espresso-gépeket

Moskovics choloni frigidaire-szerelő nyilatkozik sikeréről

Tel-Aviv (Az Új Kelet tudósítójától). Egy choloni kisiparos, akinek villamos-jégszekrény-javító műhelye olyan kicsi, hogy még egy inas sem fér el benne, versenyre kelt a világhírű római és milánói Espresso-kávéforraló-gép gyártással az első készítménye után itélve — sikerrel.

Másfél évvel ezelőtt néhány olé vagonmentés elmén hat milánói gyártmányú Espresso-kávéforralógép behozatalára kapott engedélyt. Az importőrök nem adták el az Espresso-gépeket örök áron, hanem bérbeadták azokat néhány kávéház tulajdonosának haszonrésze sedés ellenében. A hosszú céna-korszakban jó kávérók lesozótt közönség valóság sorban állt az espresso-szerelő és a géptulajdonosok rövid idő alatt jelentős összegeket kerestek. Erre a többi kávéháztulajdonos is be akarták vezetni az Espresso-kávé, a gépek beszerzése körül azonban leküzdhetetlen nehézségek merültek fel, miután a kincstár nem volt hajlandó erre

a céra valutát kiutalni. Így az Espressoval való kávéfőzés a géptulajdonosok monopóliumává vált.

Erről véletlenül tudomást szerzett Moskovics György (Cvi) choloni frigidaire-javító mester, aki Budapesten a második világháború után Espresso-gépek javításával is foglalkozott, ismerte a gép működésének alapelveit és technikai összetételét. Moskovics néhány havi kísérletezés után „Fresto” név alatt olyan kávéforraló gépet készített, amely az olasz gyártmányoknál sokkal tökéletesebb. S ma már Cholomban gyártott négy kávéforralóban készítet kávét isznak az ország polgárai. Egy Ben Jehuda utcai vendéglő egyik sarkában éppen a gép szerelése közben találtak a mestert, a mint ott állt ezüstfényű kék-szürke mellett és annak működését vizsgálta. A szokásos bevezető kérdésekre elmondja, hogy 1949-ben jött az országba, ahol az első időben egy telavivi frigidaire-javító üzembem talált foglalkozást, később egy

choloni kis raktárhelyiségben önállósította magát.

— Véletlenül kezdtem hozzá a gép szerkesztéséhez — mondja szerényen Moskovics mester. — Hallottam, hogy szükség van ilyenre és miután szeretem a kísérletezést, megpróbáltam a gépek megszerkesztését. Elsősorban tekintetbe vettem az itteni víz messzeségét és a vízkövek gyors lerakódását. Azonkívül a frigidairek automatikus eljárásait alkalmaztam a gépnél. Ezért az én gyártmányaim alkalmasabbak és használhatóbbak Izraelben, mint a külföldiek.

Hogy jobban megértesse magyarázatait, kinyitotta a gép burkolatát. Bámulatos, hogy ez a kis ezüstfényű gépecske mennyire komplikált és milyen sok műveletet kell elvégeznie, míg az illatos kávé a fogyasztó csészéjébe kerül. Bele van építve egy kis gözvezető, kompresszor, atmoszféranyomó és a csövek egész labirintusa, amelyek közül az egyik a központi vízvezetékbe szívja a vizet, a másik a kanalizációba vezeti le a fölösleges vizet, a harmadik a gőzt nyomja belé a frissen darált kávéba. Van ott azonkívül igen szépszámu csavar, szelep, hengerek, dugattyú és sok más szerkezet, melynek sem a nevét, sem a rendeltetését nem ismeri a laikus.

— A gépnek az az előnye, — magyarázza tovább a mester, — hogy az atmoszféranyomást automatikusan szabályozza, így a robbanás veszélye ki van küszöbölve és nem kell embererőt pazarolni a gép működésének megfigyelésére. Azonkívül sterilizációs készülék is szereltem a géphez, amely 120 fokos szárazgőzzel sterilizálja a csészéket, úgy, hogy megakadályozza az esetleges fertőző betegségeknek az átvitelét egyik fogyasztóról a másikra.

— Hogy vált be üzletileg az új gép? — kérjük.

— Üzletnek egyáltalán nem mondható, miután az egész gépet sajátkezűleg állítottam elő, ami sok munkát és időt igényel. No meg, több hónapig tartott, amíg sikerült meggyőzőm a kávézókat arról, hogy Izraelben is lehet olyan kávéforralókat előállítani, amelyek minden tekintetben megfelelnek a legkényesebb követelményeknek is. Izraelben csak a külföldi gyártmányok ban bíznak. Egy külföldi gépért 4600 fontot fizetnek és én 1500-ért árusítom a gépet. Okos emberek ugyan azt tanácsolták nekem, ne áruljam el, hogy a gép Cholomban készült, hanem mondjam, hogy külföldi raktárból kaptam, akkor háromszoros árat is elérhetek. De ilyesmit komoly iparos nem csinál. Búszke vagyok a teljesítményemre és nem akarom, hogy az én munkám eredményét az olaszok javára könyveljék el.

— Hány gépet tud havonta előállítani?

— Talán inkább azt tessek megkérdezni, hány hónapig tart egy gépnek az előállítás? Nem vagyok én, kérem, gyáros. Iparosember voltam és az is maradt. Saját kezem munkája a gép és az összes alkatrészek mind hazai gyártmányok. Két kezével pedig az ember nem sokra mehet a vagyonszerezésben. De nem is ez a fontos, hanem az, hogy sikerült megmutatnom az izraeli iparos versenyképességét a világhírű külföldi gyárakkal szemben.

— Nem mondom, — folytatja Moskovics György, — örülök a sikeremnek és re-

W.H. Robert PRESENTS
VOLI GEILER
as
WALTER MORATH
A SVAJCI KABARÉSZINPAD
Április 28. Tel-Aviv „Ohef”
Április 30. Tel-Aviv, ZOA
Május 1. Ramat-Gan, Ordear
Május 3. Haifa, „Max”
Május 5. Jeruzsálem, VMAHA
Jegyzárutó helyek az utcai plakátokon.

Modern
2 1/2-SZOBAS
Lakást keresünk hérbé
T. A., Cafonban, Ramat-Ganban, vagy Givat-Rambanban. - Esetleg cserébe két nagyszobás, komfortos, kiskertes, givátáji házárt.
Ajánlatok:
TEL-AVIV, TEL: 6446

melem, hogy egy év múlva a choloni üzemetet áthelyezhetem Tel-Avivba, tágasabb helyiségbe, ahol legalább egy segédet és két inast alkalmazhatnék. Így a munka gyorsabban menne. Rendelésem van előző ország minden részéből, de a szállítást csak a jelentkezők sorrendjében bonyolítom le. Ha munkámat ebben a tempóban folytatom legalább 20 évre biztosítva van a foglalkoztatásom, — mondja mosolyogva, miközben a gépből lesűrűdő illatos, friss kávé nyujt a kóstolóra. Szamber Sándor

Izraelben is fennáll a veszély, hogy a munkás tehetetlen csavarrá válik egy nagy gépezetben

Mose Kol beszéde Rechovton a Hisztadrut társult gazdasági hatalmáról

Mose Kol, a Szochnut vezetője tagja és az Ovéd Hácioni vezetője a progresszív párt rechovoti gyűlésén beszédet tartott, amelyen párhuzamot vont a Mápáj és az angol munkáspárt között és a Mápájt konzervatív pártnak nevezte. Kol szerint az angol munkáspárt, amely szintén választásokra készül, nem titkolja azt a zavart, ami soraiban uralkodik, ezzel szemben a Mápáj legalább is kifelé úgy tesz, mint ha számára minden világos volna és vezetőinek nem volna kétségei a párt követendő útját illetően.

A Labour körében sokat vitatkoznak arról, hogy az államosított üzemek adminisztrációja nem korlátozza-e a munkás szabadságát és nem áll-e fenn az a veszély, hogy a munkást tehetetlen csavarrá degradálják egy nagy gépezetben. Ez a veszély Izraelben is fennáll — mondotta Mose Kol és hivatkozott Richard Crossmann-ra, az angol munkáspárt egyik legkiválóbb tagjára, akinek véleménye szerint semmi biztosíték sincs arra, hogy a központosított szociáldemokrata adminisztráció kevésbé volna kegyetlen a kommunizmusnál. De a Mápáj nem szentel figyelmet ennek a veszélynek és példának okáért ellenzi az Ovéd Hácioni követését, hogy államosítsák a munka közvetítő hivatalokat és ilyen módon mentesítsék őket a párturalomtól.

A továbbiakban Mose Kol elmondotta, hogy az angol munkáspárt egyik vezére nem akarta elhinni, hogy a Mápáj ellenzi az egészségügyi szolgáltatások államosítását, holott ez a jóléti államok munkásmozgalmának egyik legfőbb célja. A Mápáj azonban konzervatív párt és minthogy a Kupát Cholim is hozzájárul uralmának biztosításához, akkor ellenzi annak államosítását. Senki sem kételkedik a Kupát Cholim nagy érdemeiben, de ha államosítanak, akkor megszüntetnék a párhuzamos szolgáltatásokat, amiből úgy

a munkásságnak, mint az ország minden polgárának haszna volna.

Kol szerint a Hisztadrut gazdasági tevékenységét illetően is konzervatív a Mápáj, mert nem részesíti a haszonból a hisztadruti nagy vállalatok munkásait és előnybe helyezi az olyan vállalatokat, ahol bémunkások dolgoznak, ahelyett hogy a kooperatívokat fejlesztené. Ezáltal fokozza az adminisztrációtól függő személyek számát, ami veszélyt jelent a demokráciára nézve. Az Ovéd Hácioni — mondotta Kol — követeli a hisztadruti politikáinak az állam szülességeitől való összeegyeztetését, az egyén szabadságának biztosítását, a szociális alapokra helyezett demokráciában. A Hisztadrutnak nincs mit félnie, ha tevékenységének egy részét az állam kezébe adja át, mert az ország lakosságának többsége amúgy is a dolgozók rétegéhez tartozik.

A MAPAJ TAGOZATAINAK RENDEZÉNYEI:
BAT-JAM: Április 28-án, csütörtök este 7.30 órakor a Párt-házban (Rechov Perlestein, az iskolával szemben). Előadó: dr. Berg József, — Fátúds Katalin közreműködésével.
TEL-AVIV: Április 28-án, csütörtök délután 5 órakor országos értekezlet a Pártközpontban (Ben Jehuda 99). Csak meghívottak számára.
TEL-AVIV: Április 30-án, szombat, Kirándulás a Gálliba.
NESZ-CIONA: május 3-án, hétfő este 8 órakor a Párt-házban. Előadó: Schwab Michael, — Garai Ernő közreműködésével.

Délben csak ráér?
Mi kezeljük!
PEDEKUR-KOZMETIKA
F. A. Allenby 87. (udvar)

PARK HOTEL, NATANIA, kereső utalás és penziógyakorlati bíró, elsőrendű SZARACS (nó)T.

MUNRASLANNYI és 4 órára ózetet felvezek. „Elegant” napkalficim, Tel-Aviv, Ezra-u. 6.

Einstein emléket gyalázta Gerald Smith amerikai antiszemita vezető

a szenátus bevándorlási bizottságának ülésén

Washington (STA). „Einstein professzor volt a jelképe azoknak az embereknek, akik azt hiszik, hogy nekik szabad semmibevenniük az amerikai kongresszus határozatait” — mondotta a szenátus bevándorlási bizottságában Gerald L. K. Smith, az ismert amerikai antiszemita. Smith szerint 320 amerikai zsidó szervezet minden erejét annak szenteli, hogy megkérik az amerikai bevándorlási törvényeket. Eisenhower elnök csak a kisebbségek megnyugtására indítványozta a menekültek bevándorlásáról szóló törvényt. A „begyökerezett amerikaiak” fülében nem jó hangzása van a „menekült” szónak — folytatta mondokáját Smith, aki a hirdeti „Stürmer”-hez hasonló lapot ad ki.

A szenátusi bizottság vizsgálatot folytat a külügyminisztérium bevándorlási tanácsosának, Edward Corsi elbocsátásának ügyében és Smith, mint a Walter — McCarran bevándorlási törvény védelmére alakult bizottság szóvivője, jelent meg a szenátusban.

New-York (UP). Tegnap nyilvánosságra került az elhunyt Albert Einstein eddigi ismeretlen levele, amelyben azt írta Arthur Tauff new-haveni lakosnak: „A kultúrebereknek harcolniuk kell a zsarokok ellen, akik el akarják nyomni őket.”

Tauff, aki a levelet közzölte, elmondta, hogy annakidején levelet intézett a nagy tudóshoz, amikor az 75-ik születésnapján kijelentette, hogy ha újra születne, inkább vízvezeték-szerelő szeretne lenni, mert az amerikai kormány és más uralkodókörök nagyon keményen bántanak az amerikai intelligenciával. Taub a „Reporter” című hetilapban nyílt levelet közölt Einsteinhoz és megütközését fejezte

teken belül itt lesznek és még nehezebben hihető, hogy azzal együtt Romániából a tömegalijjás is elinduljanak.

A román zsidóság szétszakított családjai — ott is és itt is — minden esetre nagyon remélik, hogy mostani megindulásával a román alijja idővel a tömegalijja jellegét fogja magára öltetni, — fejezi be cikkét a Zmánim.

A tartásdíj nemfizetéséért börtön jár

A bíróság nem fogadta el Cháim Kohén álláspontját

Mose Kohén jeruzsálemi bírósági elnök nem fogadta el Cháim Kohén államügyész álláspontját, hogy a bíróság végrehajtó hivatal elnöke csak abban az esetben rendelhet el 21 napon felüli fogsázbüntetést a tartásdíjat meg nem fizető férj ellen, ha a bíróság a három hét elteltével újabb ítéletet hoz, amelyben a tartásdíj megfizetésére kötelezi a férjet. A bíróság kimondta, hogy egyszeri ítélet is elegendő ahhoz, hogy a végrehajtó hivatal elnöke mindaddig börtönben tartsa, amíg ennek a kötelezettségének eleget nem tett.

Egy másik ügygel kapcsolatban Kohén bíró kimondta, hogy a végrehajtó hivatal elnöke nem köteles megvizsgálni, hogy a férj anyagi körülményei megengedik-e a megítélt tartásdíj megfizetését. A tartásdíj magasságát a polgári, vagy rabbinikus bíróság állapítja meg és bár a végrehajtó hivatal elnöke bizonyos körülmények között könnyítéseket tehet, ez nem kötelessége. A könnyítések is csak technikai jellegűek lehetnek, mint a határidő meghosszabbítása, de nem vonatkozhatnak az összeg nagyságára, amit kizárólag a bíróság állapít meg. A tartásdíj összegét csak a bíróság változtathatja meg, indokolt esetben.

Fiu-ipariskola lesz a Meá Seárimban levő ifjusági otthonból

Megbízható hírek szerint a Hisztadrut hozzájárult, hogy a jeruzsálemi Meá Seárim-negyedben Dvora Hánevia utcában levő Dolgozó Anyák otthonát, mely hónapokon át a Neturé Kártá tünntetésének célpontja volt, fiú-ipariskolává alakítsa át, hogy megbékítse a Meá Seárim-negyed lakóit. A megegyezés a kormány meghívására Izraelben járt amerikai ortodox rabbi-küldöttség közbenjárására jött létre. A küldöttség az amerikai Neturé Kártá kérésére elvállalta a közbelépést, de csak azzal a feltétellel, ha a Meá Seárim-negyedben megszűnnek a tünntetések.

Az ortodox rabbi tárgyalásokat folytattak M. Bár Ammal, a jeruzsálemi munkástanács főtitkárával és L. Avrahámmal, a jeruzsálemi körzet rendőrpáncnokával, amelyek alkalmával elvi megegyezés jött létre, de minthogy az nem volt végleges, a Neturé Kártá újabb tünntetésekre készült. Végül is a Hisztadrut beegyezett, hogy az otthonban ipariskolát nyit, ahol kizárólag fiúk fognak tanulni és ezt a megoldást a Neturé Kártá is megfogadta. Ezzel megszüntetik a fiúk és lányok közös játékat az otthonban, ami a Neturé Kártá tünntetésének indítóka volt.

Kállay Miklós emlékiratai

Látogatás Hitlernél és Mussolininél

1942 március 10-én neveztek ki Kállayt Magyarország miniszterelnökévé, de a székéstől eltérően sem Hitlerrel, sem Mussolinival nem kapott meghívást bemutatkozó látogatásra. Gömbels est jogyi felnaplójában:

„1942 április 1. Kállay az új miniszterelnök régóta is most német-ellenes. A fia, Horthy határozottan zsidópárti és nem igen akar érintkezni a tengellyel. Há! Estenek sosem voltak illusztrációk Magyarországra illetően, úgyhogy most nincsen miből kiábrándulnunk.”

Erdekes módon a magyar-román viszony kiéleződése tette időszerűvé Kállay első és utolsó látogatását Hitlerrel. 1940-ben Stalint, aki elfoglalta Besarábiát és Bukovina egy részét, magához kérte Kristófi Józsefet, Magyarország moszkvai követét és így szólt hozzá: „Miert nem támadják meg önök Romániát? Most volna az ideje! Hitler tanácsára közvetlen tárgyalások indultak meg Románia és Magyarország között, majd midőn ezek nem vezettek eredményre, 1940 augusztus 30-án, Románia kérésére alapján megkötötték a bécsi döntést, amely Magyarországnak juttatta Erdély északi részét.”

A döntést követően a németek tervszerűen játszottak ki egymás ellen a románokat és magyarokat. „Oroszország elleni hadba lépésünk egyetlen oka az volt, — írja Kállay — hogy a románok már teljes erővel résztvettek az orosz ellenes kampányban és mi kockáztattunk volna, hogy a németek kegyével együtt elveszítsük Erdélyt is.” 1942 januárjában Ribbentrop, majd Keitel marsall látogatott el Budapestre, követelték, hogy Magyarország mozgósítsa és dobja be az orosz ellenes háborúba minden

rendekészére álló erőt. „A németek figyelmeztettek bennünket, hogy miután a románok küzdenek az oroszok ellen, mi azonban nem, Hitlernek végülis nem lesz erkölcsi és gyakorlati lehetősége arra, hogy ne vegye revízió alá álláspontját Erdély kérdésében.”

Kállay székfoglaló beszédében megkísérelt baráti jobbot nyújtani Románia felé, mire válaszképpen Mihail Antonescu helyettes miniszterelnök élesen magyar-ellenes beszédet tartott. (Antonescu később üzent Kállaynak, német forrásból úgy értesült, Kállay román-ellenes beszédet készült tartani, és ennek ki-vánt előbe vágni). A diplomáciai uton való közeledési kísérlet is eredménytelen maradt: Antonescu marsall a német nagykövét és német tisztet jelenlétében tartott beszédében kijelentette, hogy „a háború a keleti fronton még abban az esztendőben (1942) véget fog érni, de a hazatérő román katona Románia ősellensége, Magyarország ellen fogja majd akkor fordítani a fegyverét.” A magyar-román viszony romlásra az Erdély két részében élő magyar, illetőleg román kisebbségekkel szembeni jogfosztásokban és erőszakosságokban nyert ki fejeztét.

Kállay végülis magához kérte Jagow budapesti német követet. Közölte vele, hogy a helyzet türelmetlen és hogy a német hatóságok Romániában magyar-ellenes magatartást tanúsítanak. Kérte Jagowot, tolmácsolja kormányának Magyarországot azon kívánságát, hogy a romániai német megszálló hatóságok legyenek szemlencsek. Válaszképpen Hitler meghívta Kállayt a kelet-

poroszországi Rastenburgban levő főhadiszállásra.

„1942 április 15-én indultam el Rastenburgba. Különvonatom áthaladt Bécsen, de Seys Inquart Ausztria Gauleitère nem jött ki az állomáshoz, hogy üdvözöljön, jelölje annak, hogy nem szívesen látott vendég vagyok Németországban. Hitler főhadiszállása egy erdő közepén, alacsony, szétszórtan fekvő bunkerekből állt, amelyeknek tetejét moszattal és fenyőgallyakkal borították. Az egész területet drótsóvény vette körül. Az autót megállt a kapu előtt, Hitler elhagyta bunkerjét és félúton elémbe jött. Ahogy kezet szorítottunk, kattogtak a fénycépezőgépek és igen szórakoztató felvételt produkáltak: én öntudatlanul is meglehetősen mereven nyújtottam kezemet, amelyet Hitler mély meghajlással fogadott. Nem volt szándékoság a dologban, de ott-hon Magyarországon sok embernek nyerte meg tetszését. Hitler bevezetett hivatalába, ahol Ribbentrop és Keitel vártak. Egyik oldalon íróasztal állt, a másikon falusi stílusú székek, kerek asztal körül. Szokásául ellentétben Hitler nem borított el ismert szó-áradatával, hanem helyet kínált és megkért, hogy tájékoztassam őt a magyar helyzetről, különös tekintettel a magyar-román kapcsolatokra.”

„Bár lojalisk vagyunk háborús kötelezettségeinkhez, — mondotta Kállay — Magyarország külpolitikája nem adhatja fel a nemzet függetlenségét, mert az Magyarország nemzeti kétének az alapja.” Kállay ígéretet tett arra, hogy két gyenge termék ellenére is folytatja a Németországnak eszközölt élelmiszer szállásokat, majd áttért a zsidó kérdésre, rámutatva arra, hogy Németországban a lakosságnak csupán félszázaléka volt zsidó, míg Magyarországon a zsidók a lakosság tíz százalékát alkotják. A zsidóknak a magyar nemzeti életből való kiküszöbölése ennel fogva csak fokozatosan, de semmiképpen sem erőszakkal érhető el.” Kállay azt kérte végül Hitlerrel, hogy Németország tanúsítson semlegességet a magyar-román viszonyban, Magyarország mindenesetre kénytelen fegyverkezni és felkészülni esetleges román agresszióval szemben.

„Hatalmas meglepetésemre Hitler végighallgatott, anélkül, hogy egyetlen szót szólna, vagy egyetlen mozgást tett volna. Az arcán sem láttam különleges kifejezést. Midőn beszélni kezdett, hangja nyugodt és csendes volt. Az volt a benyomásom, hogy az egész ügy nem érdekli őt különösképpen. Egyetlen szóval sem érintette a zsidókérdést, bár másodsorú is felvettem később. Azt mondtam, hogy nem akar beavatkozni Magyarország belügyeibe, de ahhoz ragaszkodni, hogy ne történjen semmi Románia és Magyarországnak között, mielőtt az oroszországi háború véget érne. Az orosz kampány őszre be fog fejeződni és a magyar és román csapatok hazatérhetnek. Végül megígérte, utasítani fogja a romániai német hatóságokat,

tartsák magukat távol a magyar-román viszáltyól.

Üres kézzel...

Ezzel a beszélgetés véget ért. Hitler átvezette vendégeit egy másik bunkerbe, ahol a német vezérkari főnök és munkatársai jelenlétében előadást tartott nekik a háborús helyzetről.

A következő napon Ribbentrop egy régi ohanyagot kastélyban a főhadiszállás közelében kétórás előadásban ismertette a világhelyzetet. Gramofonlemez-

Mussolini: Hitler csatlósa

Kinevezése után Kállay utasította Máriaassy román követet, kérjen kihallgatást számára Mussolininél. A válassz meglepő volt: A római utra csak a Hitlerrel tett látogatás után kerülhet sor. „Később megtudtam, Hitler kérte Mussolininél, hogy ne fogadjon engem.” Egy évvel később 1943 április 4-én megjött végre Mussolini válassza.

„Nagy reménnyel indultam utnak. Azt hittem, hogy Mussolini, az a világos fejű, erős akaratú politikus, akinek beállították előttem, és hogy urala elhatározásainak.”

A Palazzo Venezia-ban fogadta Mussolini a magyar miniszterelnököt. E tanogróf röviddel azelőtt meg-bukott — utódja Giuseppe Bastianini külügyminiszter volt jelen a beszélgetésben.

„Kiindulópontom az — mondottam Mussolininek, — hogy a tengely az összes frontokon visszavonulóban van.

Mussolini félszakított: Hitler biztosította őt arról, hogy a nyáron az oroszokat egyszersmindkorra elintézi.

Azt válaszoltam, hogy én a helyzetet csak tényleg, nem pedig feltételek alapján ítélem meg. A nyári offenzíva kilátásai sokkal rosszabbak, mint voltak egy esztendővel azelőtt, az angol-amerikai partraszállás is fenyeget. Vége az időnek, amikor a tengely gyors német győzelemre építette összes számításait. Az a furcsa helyzet alakult ki, hogy az összes tengelyállományok közül Magyarország az egyetlen, amely igyekszik saját eszméit és elgondolásait érvényesíteni; Olaszországnak ügylátszik nem ambíciója az, hogy eltérjen a német utasításoktól.

Mussolini: Nem értem hogyan kacorkodhatnak a függetlenség gondolatával Magyarország geopolitikai helyzetében. Nem íéi, hogy ebből baj lesz?

Azt válaszoltam: Ha mi az Önök geopolitikai helyzetében volnánk és 46 millió magyarral rendelkez-nénk, képzölje el, milyen politikát követnének.”

Kállay ezután igyekezett meggyőzni Mussolininél arról, hogy Magyarország és Olaszország a Vatikánnal és a semlegesekkel együtt jó szolgálatot tehetnek a tengely ügyének (érve ezalatt a Nyugattal való kü-lönbéket, amit azonban Kállay nem mert kimondani). Kállay végül ráteret a zsidókérdésre.

A zsidókérdés

„Ne vegye rosszszónán, ha felvetem ezt a kérdést —

szoríton járta le a német jelszavakat és szempontokat. „Csendben hallgattam, ostobasága untatott és meglepett és azt kérdeztem magamtól, milyen nívóju emberek között élehet, ha azt hiszi, hogy ilyes-mivel bárkire is hatni lehet.”

Ribbentrop hatalmas aktacsmót tett le az asztalra, mondván, hogy az iratok magyarellenes román panaszokat tartalmaznak, végül a magyarországi kisebbséggel szembeni bánásmódot kritizálta. Viszont az ebből, amelyen Kállayt vendégül látta, bőségesebb volt, mint a villásreggeli, amit előző nap Hitlerrel szolgált fel.

„Üres kézzel tértem haza” — fejezi be beszámolóját Kállay.

mondottam Mussolininek — de Olaszországnak a zsidók kal szembeni magatartása Magyarországra is visszahat. Olaszország ugyancsak zsidóellenes intézkedéseket fogantatott. A zsidók száma oly csekély, alig 80 ezer, hogy még a magyar antiszemita által használt politikai, vagy gazdasági indokok sem érvényesek. Erthetetlen számomra, hogy míg a kis Magyarország ellenállt eddig az áramlatnak, Mussolini behódolt Németországnak ebben a kérdésben, holott Olaszországban nem lehet beszélni antiszemitizmusról. Azt hittem, hogy mellénk fog állni ebben a kérdésben, a most kiderül, hogy egyedül állok a tekintetben a tengelyállományok között. A román, szlovák, bolgár és horvát szónivók nyíltan uszítják a németeket Magyarország, mint „a zsidók végvára” ellen. Végül megmondtam a Duconak őszintén, hogy ki akarom kapcsolni Magyarországot a háborúból és kértem támogatását arra az esetre, ha a németek megszállással fenyegetnek meg Magyarországot.

Expozémat hosszú órend követte. Végülis Mussolini beszélni kezdett. Megnyugtatót, hogy Magyarország és Németország is el fogja veszíteni.

Kállay a papát is felkérte, aki kijelentette, hogy ha az olasz kormány felkérné, a Vatikán hajlandó volna kísérletet tenni békeközvetítésre. A pápa hozzájárulásával Kállay közölte ezt Mussolinival. Az olasz diktátor „trés interessanti”-nak minősítette a közlést, de hozzátette: Minden a Hitlerrel való találkozásától függ. Mindenesre közzönöm a pápa üzenetét. Egy szép napon talán magam is megköszönhetem neki...”

Expozémat hosszú órend követte. Végülis Mussolini beszélni kezdett. Megnyugtatót, hogy Magyarország és Németország is el fogja veszíteni.

A pápa hajlandó közvetíteni

Kállay a következő megjegyzést fűzi a Mussolinival való találkozáshoz: „A német erő illuziója és Hitler önbizalma domináltak Mussolini személyiségét. De azt is látni lehetett, hogy tele volt aggodalommal és határozatlansággal. 1943-ban a fasizmus már oszlásban volt. Nékülözött minden belső szellemi és erkölcsi erő. Mussolini azonban vagy nem látta ezt, vagy nem volt ereje változtatni a helyzetben. Viszont Ambrosini tábornok, az olasz vezérkar főnöke, akít Victor Emanuel király bankettjén Kállay mellé ültettek, minden további nélkül kijelentette, hogy Olaszország már elvesztette a háborút

fránti barátságát változatlan. Kénytelen volt a háborúba belépni, mert ellenkező esetben emulassította volna a történelmi alkalmat Olaszország aspirációinak teljesítésére. Biztosított arról, hogy megérti politikámat, de óva intett attól, hogy vaskos hibát kövessék el: a németekkel nem lehet viccelni. A zsidókérdés is veszélyessé válhat, a németeket irritálja az, hogy eddig nem voltunk hajlandók radikális intézkedésekre nyulni. Közzelebből Hitlerhez készült, fel fogja vetni a német-magyar kapcsolatok kérdését, alaposan megfigyelve, hogy aggályaim a megszállással kapcsolatban indokoltak-e. Olaszország nem gondolhat különbékére, egyrészt, mert becsülete nem engedi, másrészt, mert semmit sem érne el vele. Legfeljebb azt, hogy a németek is ellenségeivé válnak. Ha azonban Hitler nem tudná őt meggyőzni arról, hogy a háború őszre befejeződik, vagy pedig, hogy Oroszországgal külön béke köthető (amit Hitlernek javasolni akar), úgy ő is meg fogja gondolni, nem-e volna hasznos független akcióba kezdeni. Ha az angolszások Nyugaton akarnának partraszállni, ez biztos vereséget jelentene számukra. Hitler módjában állna megemmi síteni az angol és amerikai flottát, megnyitna az út előtte Anglia felé.”

„Mussolini talán észrevette hallgatásomból, hogy nem hiszem, amit mond. Felállt helyéről, kezét vállamra tette és így szólt: „Bizzék bennem. Én helyesen ítélem meg az eseményeket. Ha azonban a dolgok más fordulatot vennének, tudni fogom mit kell tenni.”

Mussolini ezután visszatért a zsidó kérdésre. Azért tett antiszemita intézkedéseket, mert a németek, akik hihetetlenül türelmetlenek és hajlíthatatlanok ebben a kérdésben, ragaszkodtak hozzá. Megengedhette magának, hogy ezen a ponton koncessziót tegyen, éppen miután oly csekély a zsidók száma Olaszországban. (4)

KEPES HETILAP
Szerkesztő: DANZIG HILLER

Ma megjelent!

A gazdag, színes tartalom: Így történt... — A szád nagy emberének életregénye. — Ahol egykoron pezsgett az élet... — Így él a moszkvai asszony. — Az utolsó találkozás. (Novella). — A gésák és a televízió városa. — Azonkívül érdekes, szórakoztató rovatok. — Humor - Két keresztretjvény - Sport - Divat - Karikaturák, stb.

CHUG KADIMA a Klácionista Párt magyarnyelvű köre

május 1-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel Haifa, a Pevaner u. 2. sz. alatti pörthelyiségben

kerületi kongresszust tart,

amelyre a chug tagjai és a párt magyarnyelvű barátait ezúton hívja meg a chug országos vezetősége.

- TÁRGYSOROZAT:**
Elnöki megnyitó: Ing. Polly Moss.
Dr. Weissburg Chájim: Cionizmus a zsidó államban.
Dr. Kauders Ben-Cion: A polgár joga és kötelessége államunkban.
Salpeter Gyula: Mit nyújthat az amerikai magyar-zsidóság az izraeli magyar jisivnak.
Dr. Herskovits Fábán: Allami egysége oktatás.
Fádán Chájim: Hízradruvi választások.
Dr. Balkányi Zoltán: Önálló gazdasági életünk feltételei.
Cheruti Jechák: Reálpolitika.
Dr. Szolár Imre: Külügy és biztonság.
Weinberger Emanuel: Választási munka a chugban.
Dr. Jakab Lajos: Pénzügyi jelentés.
Általános vita. — Indítványok.
D. e. 10-kor ugyanott orsz. végrehajtóbizottsági ülés.
Este 8 órakor társasvacsera.

Beiratkozások a földmérő felsőiskolába

1955. május 1-én kezdődnek a beiratkozások az 1955-1956-os iskolai évre a chugoni földmérő felsőiskolába.

Tanulmányi idő 2 év. — 26 tanulót vesznek fel. Felvesznek érettségi bizonyítvánnyal bírónak.

Bizonyítványukat nem rendelkezők is felvesznek esetleg. Rendkívül tanulóknak. — Rendes tanulók, akik sikerrel teszik le a vizsgát, a „diplomás földmérő” címet kapják.

A földmérői engedélyekkel kapcsolatban 1954. jan. 1-én kiadott rendelkezések értelmében, csak a földmérő felsőiskola bizonyítványával rendelkezők kaphatnak földmérői engedélyt. T. A., Jehuda Halévi, Sheikinnéi vagy kéreésre postán küldjük el. Felvilágosítás és felvételi lírlap a földmérői osztályon.

Levéltem: MACHLEKET HAMEDIDOT, TEL-AVIV, POB 2730

MA este A TEL-AVIVI H. O. H. FÜGGETLENSÉGI NAP **bálja** AZ AMERIKAI GIONISTÁK HÁZÁBAN.

(7)

Ez már a vásárfő piacosok végdala. A két első sor rövid, szaggatott, kapkodó, az árus önmagát is uszítja vele. De uszítja főként a vevőt, nehogy a többé nem ismétlődő utolsó alkalmat, a már-már veszteséggel dolgozó kiárusítást elmulassza. Mallech nyújtja az éneket, mintha időt akarna nyerni. Ahogy a „Nincs maradt” kiáltja, melabú van a szavakban. Ezt a többiek nem értik. Mallech nagyon is érti. Fuccs, gondolja, miközben csomagol, mert a csomagolást is komolyan veszi. Vége a pesti álomnak. Csak most érzi, miután majdnem kiüzték belőle, hogy Pest az árusok paradicsoma. Itt legalább annyi a vevő, mint a néző. És a néző is bedől, ha a szája szerint beszél az ember. Mallech, aki eddig alábecsülte a képességeit, most látja csak, hogy ő a nagyigényű Pestet is kiélegíti. Tud svábul, tótul, románul és egy-két szót rácul. Ha kell, finoman beszél németül is. A magas nyelvet Malke mama iskolájában tanulta és Malke mama a mozsárménti faluban se felejtette el, hogy igazi Nikoiburger-leány. Pest kevert város, sokfelől ideszaladt nép lakja. Már magyarul is beszélnek itt, különösen az ő vevői, akik szívesen hallgatják az öblös, nyújtott paraszti beszédet, amelyet Mallech a szatmármegyei jobbágyneptől tanult.

Hiszen a pestiek is tudnak. Az öregebb nemzedék teljesítményeit nem lehet lebecsülni. Ha az ember hallgatja a történeteket, éri a feszülést a mellében, amely csak részben bámulat, egyébként becsúgy és irigység. A hosszú Naftáli, aki a Klauzba jár, tíz évvel ezelőtt még zánórt árult és pertit. Alig tudta a két szót kimondani, „Snór és berdli!” kiáltotta, „Snór és berdli!” De művésze volt az eladásnak és a beszerzésnek. Ma állandó bódéja van a zsidóutcában és külön vásáros bódéja a piacon. Selymet és bársonyt árul és egy kázmirkendőért elkér három forintot. És nem hagy magával alkudni. Aki megkísérli, annak ő, vagy csipkefőzős felesége, a szelidarcu Cháje, azt mondja: „Nem kérünk kevesebbet és nem kérünk többet. Szabott áraink vannak. Másutt olcsóbb árut is kapni.” És nem törődnek vele, ha a vevő elmegy. Jön helyette három más, aki örül, hogy Naftaliéknál vehetett kázmirkendőt. És a kancsal Jonathán, aki hét évig szövetmaradékokat hordott a vállán, összeállt egy perzsa zsidóval és ma Jonathán és Agobián néven szőnyeget árul. Van darab, amelyért tizenkét forintot is fizetnek a pesti urak és úraszonyok. Mihatetlen, de ha Krotosinné és Fislis, két szavahihető pesti piacos hajlandó erre megesküdni, el kell hinni. És Uriel, aki Pozsonyból jött Pestre és zibvásári lomokkal kezdte, zálogházat nyitott és pénztintézetet. Ma a legelső pénzügyi kapacitás. Ha egy gróf a mágnáskaszinóban elkártyázta a pénzét, vagy átmutálta az éjszakát és reggelre megszorult, bekopog Urielhez és azt mondja: „Kellene nekem, zsidó, kétezer forint.” Uriel odátölt egy váltót, kinyitja a szekrényét és leolvassa a pénzt. Mialatt ő olvas, a magas vendég leül egy asztalkához és ír.

— De eszedbe nem jussom, Mallech, Urielékhez fordulni. Azok ott behálózunk.

— A váltóval?

— A zsinagógájukkal. Uriel a Csendes Zsinagóga elnöke. Ez a zsinagóga a kitérés előszobája.

Ha az ember már becsomagolt és a batyuja és összehajtott ponyvája ott hever futásrakész lába előtt, kissé körülnézhet és figyelheti, hogy csinálják a többiek, akik még javában dolgoznak, mert nem kell szaladniuk és szaladásra gondolniuk. A görbe Fislis hajlong, énekel és tincseit sodorgatja, miközben elad. Mintha még mindig a Jesivapadban ülne, pedig jó két éve, hogy búcsút mondott a Jesivának. A hangja rekedt, a beszéde kapkodó. Nem jól hangszóló és hibásan használja a szavakat. De ahogy elbődül: „Berdli és bándlika!” észrevenni, hogy nagyra-vágás fűti. Ha akarná, tudná helyesen is mondani. De ott akarná kezdeni, ahol a hosszú Naftáli abbahagyta, hogy a végén ő is felvigye a kázmirkendős bódéig.

A kosaras Jaske az más. Annak nincs hús az ülepén, az csak szaladni tud. Alni se képes öt percig egy helyen, az őt fásztatja. Csak akkor éri jól magát, ha szalad. Futva énekel, futva árul, futva eszik. És futásban számolgat és állítja össze rendeléseit. Furcsa dolgokat kiabál, amelyeket egy ujoncnak nehéz megérteni. „Sárga, mint a kőre, piros, mint a meggy. Aki veszi, férjhez megy.” Vagy ezt kántálja: „Ha kivette lábacsáját, beleteheti pénzcsekéjét.” De ha hallja az ember, mit árul, „Strupándlit, strupándlit! Harisnyát, harisnyát!” megéri csakhamar. A leányok nevetve megállítják és veszik nála a sárga és piros harisnyakötőt, mert aki ezt viseli, gyorsan férjet szerez. És a spórolós polgárnőket a harisnyát veszik, amelyekbe berakhatják megtakarított pénzüket, ha egyszer a lábukról lekerül. Azok számára, akik maguk kötik a harisnyákat, Jaske könnyű kötőket és színes pamutot tart raktáron.

A púpos Zebulonnak ott van a boltja, ahova két hatalmas kosarával leáll. Egy nótája van és egy árucikke. Reggeltől estig hallani hol ezen a részén, hol azon a részén a vásártérnek, amint kicsit mekegő nangján fújja: „Nem szalma, nem szalma, garantált gyári cérna.” A cernának minden válfaját tartja. Szabócernát, vargafonalat, egyszerű házi varrócernát, himzőcernát, horgolócernát, fehérét, feketét, színeset. Kapni nála háromfonalas, sodort árut, tekert árut, fényezett, viaszozott, erős, finom, pókhálókony és cseresznyeszárvastag cernát és ő mindnek ismeri a gyártási helyét és a készitési módját. Amilyen kicsi ez a Zebulon, olyan nagy szakértő cernában és fonásban. Tanulni lehet tőle.

A fésűs Chájim selyempapírral bevont fésűt húzogató végig az ajkán, ezzel csalogatja magához a vevőket. A kefék Tóbiás és fiai csak lallalát és trallalát danolnak és nem mondanak szöveget hozzá. De az emberek tudják, hogy ahol lallaláznak, ott a vidám kefékötő rakta ki keféit, meszelőit és ecseteit. És az esernyős Mendel és a kalapos Chászkel, a gombkötő zsidó, az edényes, a kötelek, a rézműves, az ötvös, a készruhárus, a sapkás és a

burnót-szelencés: annyian és annyiféle vannak, hónapok keellenének hozzá, hogy az ember mindet lássa és cikkeket és árulási fogásait kitanulja. Mallechnek a sorsa nem engedélyezett hónapokat, még napokat sem, már csak egy vagy két órája van hátra és az az egy-két óra csupa kockázat. Ha úgy viselkedik, mint a vásárfő, jövet, hogy csak nézni megy, a vesztély kisebbedik. Biccent Fislis felé, biccent Krotosinné felé Isten veletek. Léa nem néz rá, egy vevőjével perel: „Ha nem tetszik, hagyja itt, nálunk nem kér enni.” Amilyen kicsi, olyan nagy szája van ennek a Léának.

A batyuval a hóna alatt nekiramodik és szalad, szalad a kitaposott utakon árusok és vevők közt. És amit eddig csak homályosan tudott, most teste minden porcikájával felfogta, miután Jaske világossá tette számára, hogy futni jobb, mint állni, vagy ülni, az ember a szaladó talpán át kidob minden fáradtságot és a kétségeit és nyugtalanságait is elhagyja. Már megint elemében van, emitt az áru a hóna alatt, körültöltte a végét járó pesti vásár, ki kell használnia a soha vissza nem térő alkalmat, hogy megegyezzen megmutassa magát teljes mivoltában. Nem törődik se a rendőrökkel, se a helypénzszedővel, se a vásárfelügyelővel, akik most indulhattak el utolsó körútkra. Ha baj lesz, legyen baj, ha elbukik, elbukik, hadd lássa a pesti vevő, kit és mit veszett el. Kiereszti a hangját, hogy a piac mind a négy sarka zeng tőle.

Aki vesz, csinos lesz,
Tuli, tulpiros lesz.

Egészen friss dallammal énekl. Aztán cifrázza. Tulituli-piros lesz. És mintha egyetlen pillanatra meginogna, a hangja tétovává válik.

Lesz, lesz, lesz...

Aztán hirtelen kidobja és a dobhártyákat ostromlón közi Pesttel a maga nagy belső elszántságát.

Lesz, ami lesz!

10. DENHOFF KÁNTOR UR HANGOT KERES

Hatalmas természetű, egyházi embernek látszó férfi áll meg előtte és azt mondja:

— Csakhogy végre megtaláltalak. Már délelőtt kerestelek. Indultam a hangod után. Láttalak is a messziből, de aztán eltűntél a szemem elől.

Mallech benyúl a batyujába és gépiesen mondja.

— Egy jó beretvát, tiszteletes uram.

Az idegen sima, kissé kipiránzott képén mosoly jelenik meg. Öblös hangon feleli.

— Amit én vennék tőled, az nincs a batyudban. Azonkívül nem vagyok tiszteletes. Ugyátszik, először jársz Pesten, ha nem tudod, ki vagyok.

Mallech kissé zavartan néz fel rá. Különös ember. Fekete reverendaszerű kabát van rajta, begombolt nyakkal, zárt fehér gallérral, az arca borotvált, az alakja tisztelettel parancsolóan göjos, és azt mondja, hogy nem tiszteletes. Azonkívül venni akar tőle valamit, ami nincs a batyujában.

— Igen, — motyogta. — Először Pesten.

Az idegen nem siet tisztázni a fiú zavarát. A mosolya rejtélyes marad, a beszéde még rejtélyesebb.

— Na, ha nem tanultad meg eddig, ki vagyok, majd megtanulod ezután. Szükségem van a hangodra.

— Mire, kérem?

— A hangodra.

— Uraságodnak nincs?

— Van hálistennek. De az enyém bariton. A tied tenor.

Mallech arra gondol, hogy egy tréfás kedvű emberrel került szembe, aki ugratja. Kitérően mondja.

— A hangomra nekem is szükségem van. Kell a boltomhoz.

— A boltodhoz? Mennyit keresel egy héten.

— Az attól függ. Ha Pesten maradhatnék, három forintot is megkeresnék tisztán. Később esetleg többet is.

— És ha nem maradsz Pesten?

— Akkor kevesebbet.

— És miért nem maradsz?

— Azt kérdezte meg Kontra Pétertől?

— Kontra Péter? Ki az?

Most Mallechen a sor, hogy csodálkozzon.

— Maga nem tudja, kicsoda Kontra Péter? Az most a legerősebb hang Pesten.

— Azt kétségtelenül, — feleli az idegen. És finom, kissé öntelt mosoly jelenik meg a szája körül, amint kérdi.

— Kántor az az ember?

— Miért volna kántor?

— En tudniillik az vagyok.

Most már valamivel többet tud Mallech, de még mindig nem érti teljesen. Várja a bővebb magyarázatot. Meg is kapja hamarosan.

— A kultusztemplomról csak hallottál?

— Miféle kultusztemplomról?

— A Csendes Zsinagógról.

— Ja, arról hallottam, ott a pénzes Uriel a roshakol.

— És Denhoff Károly Eduárd a kántor.

— Azt nem hallottam. De én úgy tudom, hogy a Csendes Zsinagóban nem zsidóul imádkoznak.

— Miért? Mert nem lármáznak a hívők, hanem csendesen ajtatoskodnak? A templom nem vásár, ott hiába ordítasz, nem jönnek hozzád az angyalok, hogy az árud iránt érdeklődjenek. A zsinagóga is istenháza, nem az?

— Igen, de a zsinagóban nincs kántor. Csak cházim van.

— A cházim kornyikál. A kántor énekel. Ezt is meg fogod tanulni, fiam.

Mallech már tanult ma egyet-mást. Megtanulta, mi a különbség a Goldberg-féle áru és az Elkán-féle áru között.

Megtanulta, hogyan kell elhelyezkedni a piacon és miként kell elkerülni a közegek figyelmét. Tanult valamit a különböző cernagyártmányok minőségeiről. Még sokat óhajtaná tanulni. De a cházim és a kántor közti minőségi különbség kevésbé érdekli. Kezd türelmetlen lenni, ha nem siet, le fogja kézni az utóvásárt.

— Most már mennem kell, — mondja.

— Még nem megy, fiam. Előbb megalkuszunk.

A hang még kelleme és a kifejezés vásári volta tanító-

tatja Mallechet. Nem nagyon hiszi, hogy alkura kerülne a sor, de meghallgatja az ajánlatot. Denhoff kántornak szüksége van a hangjára a zsinagógi kórusban. Már van ott minden árnyalatu hang, de tenor, vagy legalább olyan tenor, mint a Mallech, még nincs. Mallech elsőrangú nyersanyagot hoz magával, de csiszolatlan. Az iskolázásba fektetett munkáért Denhoff Károly Eduárd semmit nem kér. Ellenkezőleg. Ő fizet Mallechnek heti egy forintot, amely fizetés idővel emelkedik. Azonkívül kosatot és lakást ad neki és ujonnan kiöltözteti tetőtől-talpig. Kap cipőt, kalapot, ingeket, külön szombati ruhát, kap kórusfiu-inget és sapkát, amelyet istentiszteletkor visel. Ezenkívül ajándékokra is számíthat, ha a község előkelői meghívják az asztalukhoz, fiaik barmicváira vagy leányok esküvőjére.

Mallech villámgyorsan tud kalkulálni, ha árurol van szó. Azonnal átlátja az előnyöket és a hátrányokat, amelyek az üzletkötésből származnak. Tud azonnali igent mondani, ha az alku megkívánja, de tud tartózkodni is lenni, ha nyomnia kell az árakat. Most nem közönséges piaci árurol van szó. Venni akarnak tőle valamit, amiért ő pénz nem adott, aminek eddig semmi értékét nem tulajdonított. Az ajánlat az első hallásra oly kecsgetető, hetibér, újruba, cipő, koszt, lakás, külön ág és netán hálding is: más talán azonnali igent mondana. Mallech azonban a kántor arcára tapaszta tekintetét, a kifejezésen gondolkodik, amelyből udvariasan nemet fog mondani. Nem tetszik neki ez a borotvált arc, a papos hang, a gojos viselet: minden egyéb megmondolást megelőzően a vallásosan nevelt zsidófiu kétségei nyugtalanítják.

— Van a Csendes Zsinagógaiban rabbi?

— Van. De mi őt hitszónoknak nevezük.

— Visel szakállt?

— Nem visel.

— Ő is borotválkozik?

— Mit törődés a hitszónokkal? Te az én minisztránssal

leszel és nem az ővé.

A kitérő felelet maga is elég volna ahhoz, hogy gyamskodóvá tegye Mallechet. A „minisztránss” szó egyszerűen bizalmatlanná teszi. Felrémlenek előtte gyermekkori játszótársai, a parasztfiuk, akik vásáronponként vagy temetőkor hosszú minisztránsi ingben mentek a templomba és a papnak segédkeztek a szertartásai körül. Ő akkor zavart felelem és büntudat nélkül rájuk se tudott nézni. Ő is ilyen minisztránsi inget kapna, hogy a leántornak segédkezzen Ráza a fejét.

— Az nem való zsidófiunak.

— Hát kinek való. Csak nem gondold, hogy gojgyerek éneklék nálunk a péntekesti Lechá Dódit és a szombadélelőtti Kesusát.

Ez már valamivel biztatóbban hangzik. De nem csalták el Mallech bizalmatlanságát. Ez az idegenes külsejű ember a L'chu Dojdit Lechá Dódinak és a Kedisét Kedesának mondta. Biggyel a száján jegyzi meg.

— Maguk bizonyára azt akarják, hogy levágjam a tincseimet. Az én apám azt sose bocsátaná meg.

— Azt éppen nem akarjuk. Rövidre nyírjuk, ennyi az egész. Ha Pesten maradsz, itt idővel ugys megkurtyod a tincseidet. Nem igaz?

Mallech erre nem felel, Denhoff Károly Eduárd folytatja.

— Mi finom embereknek énekelünk, nem kaftános legyel zsidóknak. Mihozzánk nemegyszer igazi magyar urak jönnek be, bárók és grófok, hogy figyeljék a szertartást és élvezzék az éneket.

— A Károlyi gróf is benéz a Csendes Zsinagógaiba?

— Az is.

Mallech elgondolkodik és azt mondja.

— Ugyse maradhatok Pesten?

— Van talán valahol üzleted?

Mallech egyszerűbb kérdést várt, körülbelül ezt: „Milyen nem maradhatok?” Feleletül elmondta volna, amit eddig senkinek sem árult el, még új vásáros barátainak sem, akik persze mihiént tudtak, hogy nincsenek meg a papjai. Ezzel most tisztázódna egymás. A kántor megfogó kérdésére csak meglegő feleletet adhat.

— Van egy kis üzletem Pusztamegyeren, — mondja és kihívón a kántor szemébe néz. Vajjon sejtje-e, hogy harszik. A kántor nem tud semmit. Csak folytatja az érvelését.

— Pusztamegyeren nem sok ember lakik.

— Ma még kevesen, de most kezdik parcellázni hattelekre. Négy-öt év múlva ott rendes piac lesz. Akkorára én leszek ott az első kereskedő. Közben bejárhatok Pestre.

— Akkorára nagy kántort nevelek belőled, és boldog leszel, hogy otthagyd a piacot és a seftelést. Isteneden tenorod van.

— Nem tudom, — feleli Mallech bizonytalanul. — Azt hiszem, nem lennék boldog.

Ezzel önmagában el is döntötte, hogy nem fogadja el az ajánlatot. Még csak a formán gondolkodik, hogy kántor.

— Most el kell mennem Aserhez.

— Ki az?

— Aser az ócskás. Segítenem kell a felrakodásban. Haza kell vinnem az áruját. Az én áruamat is hozzáviszom. Az éjjel nála alszom.

— De holnap reggel eljöhetsz hozzám. A Bácskai udvarban lakom. Ott van a templomunk is.

— Talán majd elmegegyek.

Denhoff Károly Eduárd kezd türelmetlen lenni.

— Talánra és majdra nem várok rád. Vagy jössz vagy nem jössz. Ha nem jössz, most mondd meg. Talállok még a piacon hangot.

Az adás-vétel menetére emlékeztető erélyes érvelés hatni látszik. Mallech biccent, hogy jó, ott lesz holnap reggel a Bácskai-udvarban. A kántor igyekszik neki kedvet csinálni.

— Hát csak gyere. Nem fogod megbánni. A te vagyod nem a hátadon van, hanem a torkodban. És egy 100-forint ide vagy oda, már nem játszik szerepet. Van Uzielnek pénze.

TUDOMÁNY ... HALADÁS

TULAJDOK A NARANCON

Már nem a narancs és citrom a C vitamin leggazdagabb forrása. A narancsnak új vetélytársa támadt a Portorikóban növő Acerola gyümölcsében. Dr. Asenoi portorikói orvos megállapítása szerint az Acerola gyümölcsének leve 80-szor annyi C vitamint tartalmaz, mint a narancs.

UTAZÁS A HOLDRA

A Szovjetunió tudósai egyre komolyabban foglalkoznak a térről való utazással és szaklapjaik azt fejtetik, hogyan lehet oly rakétalövegeket építeni, amelyek átvérve a föld légkörén, az űrben a Föld vonzóerejének rabjává és így a Föld mesterséges bolygóvá válna. A távrautó építésének egyik kiváló szakembere, A. Sternfeld, a legutóbb azt írta, hogy a Föld és az égitestek távolságához képest az eddig elért eredmények elég szerények — ami a távolságot illeti. De a sebesség a mérvadó és ezen a téren pompás eredményeket ért el. Már csak háromszorosára kell emelni a most elért sebességeket, hogy mesterséges bolygót teremthessünk. — Négyeszeres sebességgel pedig el lehet jutni a Holdra.

Sternfeld szerint a mai orosz rakétalövegek sokkal magasabbra emelkednek az ionoszférába (a sztratoszférára feletti rétegbe), mint az amerikai rakéták.

A moszkvai Tudományos Akadémia nemrég megalkotta a Csolkovszkij-díjat, amelyet minden harmadik évben annak ítélnek oda, aki a legjobb teljesítményt érte el a planetákra repülés terén.

AZ ÉLETMENTŐ KUTYATUDÓ

A teherautó elgázolta Calvin Richmond 13 éves négerfiút és amikor behozták Minneapolis kórházába, már csak hajszálán függött az élete. Az autó bezúszta mellkasát és megsérült a szíve is. Az orvosok megállapították, hogy a szív kamrát elvadásztató hártya kialakult és így a tüdőből jövő oxigén-dus vér összekeveredett a testből visszazömlő vérrrel. Minneapolis egyetemének kórháza arról ismeretes, hogy két kiváló szívsebész-szel rendelkezik, akiknek nagy gyakorlatuk van hasznavehetlenné vált szívek „megjavításában”. Eddig a műtéteknél „mechanikus szívet” használtak, hogy a páciens szívét a műtét tartama alatt kikapcsolják a vérkeringésből. Csak hogy a gépezet sohasem tudta annyira oxigénnel feltölteni a vért, mint a tüdő és a vérben gyakran nem kívánatos valtozások álltak be.

Amikor Galvin Richmondot behozták, az orvosok elhatározták, hogy próbára tessék dr. Campbell fiatal torontói orvos módszerét, amellyel Torontóban már sikeres kísérleteket folytattak. Egy órával a műtét előtt kioperálták egy nagy kutyát tüdejét. Az eszméletlen kutyát ezután megölték, a tüdőt pedig beleakasztották egy plasztikus anyagból készült hengerbe, amelyhez vékony csöveket és egy kis szivattyút kapcsolnak. Ezután került a műtősz-

tra a négerfiú. Felnyitották mellét, elvágták a szívhez vezető főeret és összekötötték a kutyatüdőhöz vezető plasztikus csövekkel. A fiú vére a kutya tüdejébe ömlott, amely elkezdett lélegezni az oxigénnel telt hengeren és léggennyel vegyítette a vért. A tüdőből a vér lecsurgott a henger aljába, onnan pedig a szivattyú egy másik csövön keresztül visszapumpálta Galvin Richmond tüdőjébe.

A fiú vérkeringése 20 percig működött a kutya tüdején keresztül. Közben az orvosok negyedórán nyugodtan dolgoztak a vérmen-

tesített szíven, amelyet felnyitottak, bevarrták a szakkadt hártját, majd bevarrták magát a szívet és ismét összeillesztették az elvágott ereket. A husz perc leteltével újból megindult a fiatal páciens rendes vérkeringése és a „kijavított” szív most már rendben működött.

A műtét kitünően sikerült és Calvin Richmond már a napokban elhagyja a kórházat. Egy kutya tüdeje megmentett egy emberéletet — és bebizonyította, hogy az emberalkotó gépek még mindig nem tudják utolérni a természet csodálatos gépezetét.

Séta a levegőben

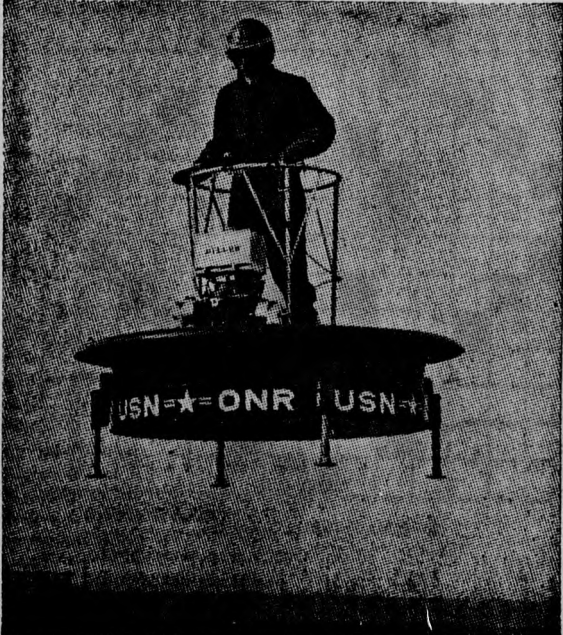
Közeledik a nap, amikor minden tisztességes adófizető saját repülőgépjével fog rendelkezni. Ha a kertvárosban lakik, hátsóudvarában felszállhat egy kis, igen olcsó és egyszerűen kezelhető léghajóra és néhány perc múlva kiköthet munkahelye bejárata előtt.

Az amerikaiak ezt a csodabogarat egy „kis szárny nélküli repülő platformnak” keresztelték el. Prototípusát é héten mutatta be az amerikai tengerészet.

A pilóta testének mozgá-

sát platform-repülést minden autózóvezető kitanulhatja. A fedélzetén nincs semmi bonyolult szerkezet csak két ellenőrző kapocs; az egyik a motort gyújtja be; hogy mi a másik — a haditengerészet nem akarja elárulni. Maga a hajó rendkívül könnyű és olcsón állítható elő. Üzemanyag fogyasztása körülbelül annyi, mint egy autóé.

Nem okoz parkírozási vagy garázsz problémát, tekintve, hogy a készülék átmérője kevesebb, mint 2

sával kormányozza a platformot. Amerre a pilóta hajlik, arra hajlik a platform is. Akik már repültek rajta élményüket így fejtik ki: „Az az érzésem, mintha a levegőben sétálnék.”

A platform, amelyet a haditengerészet kutatóosztályaának megrendelése a palóaltói (California) Hiller Helikopter cég épített, — forradalmi újítást jelent a repülés technikájában. Függetlenül emelkedik a levegőbe és beépített cső-propeller szerkezet működött. A két ventilátorszerű propeller, egyik a másik felett egymással ellentétes irányban forognak körbe és közvetlen a pilóta állóhelye alatt foglalnak helyet. A propellereket két motorkefépár típusú motor hajtja, melyek együttesen kb. 100 lóerőt fejtenek ki. A propellernek a platform nyílásain át szívják magukba a levegőt.

méter és súlya kb. 170 kilogramm.

Mi a repülő platform jövője? Hivatalos jelentésben a haditengerészet óvatosan közli, hogy „a sikeres kísérletek nagyobb méretű függetlenül repülő készülék megépítésének lehetőségeit alapozták meg.” Nem hivatalosan a szakértők tisztek már 30 személyes férőhelyű repülőgépekről beszélnek, amely partraszálló hadműveleteknél rohamhajókat helyettesíthet és igen fontos szolgáltatásokat teljesíthet a magaslati állások elleni tisztító harcokban.

Ami a gép előjövendő polgári használatát illeti, a Hiller cég egyik vezetőjéből máris figyelmezteti a leendő tulajdonosokat, hogy ha a platformot a kertben hagyják jó lesz vigyázni a gyermekekre, nehogy elrejenek vele!

(Newsweek, ápr. 18.)

DAAT szépirodalmi és tudományos könyvtár.

Regények, útleírások, politikai riportok, műszaki- és orvosi művek. Angol-magyar-héber szótárak 1936-akata. — Vidéken fiókkönyvtárakat létesítünk. — Magyar könyveket magas áron veszünk. Legyen ön is tagja még ma a „DAAT”-nak!

Muszos KZ-rokkantak

különleges kártérítések érvényesítéséhez okmányaik sűrűsége jelentkezik. — JELENTKEZÉS minden vasárnap és esütörtökön 4-7-ig: Helyszín: Arlózozó 3/a; Tel-Avivban: Lillienblum 33; Natanján: Imperial kávéházban.

GÁL GÁBOR HALÁLÁRA

Budapesti lap irodalmi rovata hírel hozta, hogy Gál Gábor, aki legutóbb a marosvásárhelyi magyar egyetem professzora volt, meghalt. Nem tudom irtak-e róla ottani lapokban, folyóiratokban olyan méltóságot, amely egyszerű egyéniségének minden oldalát bemutatta volna. — Arról azonban meg vagyok győződve, hogy sehol sem esett szó az erdélyi zsidósággal évtizedeken át tartó intenzív kapcsolatáról és arról a határoló, amellyel a két világháború között az erdélyi zsidó ifjúság egy részének gondolatvilágára volt. E részhez hozzátartoztak a cionisták is. Azok akik a cionizmus szocialista irányzatát vallották világszemléletűeknek, de a többiek is, akik szintén merítették a Gál Gábor által szerkesztett folyóirat szellemi tárházából.

Gál Gábor nem volt zsidó. Amikor ez a kérdés nagyban is fontos volt, néha azt állították róla, főként ellenségei, de olykor barátai is, hogy zsidó származású. Akadt azonban olyan állítás is, hogy a zsidókérdésben szemben gyakran élesen bíráló magatartásának antiszemita gyökerei vannak. Persze ez sem volt igaz.

Mint haladó szellemű, nagy műveltségű politikai emigráns az erdélyi szellemi életben szükségszerűen sokrétű kapcsolatba került zsidókkal. Irókkal, hírlapírókkal, művészekkel, tudósokkal, kommunistákkal és cionistákkal egyaránt. Azok közé tartozott, akik nagy érdeklődéssel fordultak a zsidókérdés felé. A kolozsvári Ujságíró Klub „Parnasszus” asztalánál, meg az Uj Kelet szerkesztőségében és a „Nagy Jóska” irodalmi vendéglőben parázs viták végtelen sorában figyelmesen hallgatta a cionizmusról, antiszemizmusról, zsidó életéről szóló hol tárgyilagos, hol izgatott okfejtéseket. Maga is részt vett ezekben a vitákban. Lenyűgöző tárgyi tudással, éles logikával és világszemlélete fegyvertárából vett érvekkel. Furcsa szimbiozisban élt Gál Gábor a kolozsvári zsidó irókkal, főként a cionistákkal és mindenképpen az Uj Kelettel. Folyóiratát, a „Korunk”-at, az Uj Kelet nyomdájában szedték és nyomtatták éveken át. Olyan rendszeresen járt hát oda, mintha a lap munkatársai sorába tartozott volna. Megtörtént egyszer, hogy a cionista — palesztinai események rovat vezetője több, mint egy hónapig távol volt Kolozsvártól, mint a svájci cionista kon-

Írta:
Dr. Márton Lajos

gresszus delegátusa. Nem is tartotta senki különösen meglepőnek, hogy a helyettesítő keresés során a lap vezetői Gál Gáborra gondoltak. Ő persze tanáros alaposággal készült fel erre a feladatra. Az JTA — Zsidó Távirati Iroda hírvényében felbukkanó minden zsidó fogalmat alaposan tisztázott magának mielőtt írt volna róluk. Akkoriban Palesztina felosztása volt a nagy tétel a zsidó világban. A kolozsvári zsidó újságírók között is nagy feszültséggel dultak a kérdések körül a viták. Igent vagy nemet mondani e kérdésben a „jasagerek”, vagy „meinsagerek” csoportjához tartozni, ez volt a kérdés. Gál Gábor keretnélküli szemüvege csillogás mögül figyelte ezt a világot és harcosan a „meinsagerekhez” csatlakozott.

A „Korunk” persze nem volt cionistabarát folyóirat. Sőt itt-ott mindenféle álnéven író, főként zsidó munkatársak cikkeiben szembe is fordult a cionizmussal. Ez azonban nem akadályozta meg a cionista ifjúság legjavát abban, hogy a folyóiratot komoly szellemi táplálékának tekintse. Hisz a Korunk cikkei nyomán támaszkodhatott az az ifjúság a tudományos, társadalmi, irodalmi és művészeti kérdések számos megnyilatkozásáról, az európai haladó tümény és művészet világáról. A Korunkat a cionista ifjúsági mozgalmak otthonában buzgón olvasták. Cikkeiből szeminárium előadók merítették tudásuk egy részét és főként a különböző irányú szocialista cionista ifjúsági mozgalmi vezetők használták rendszeresen világképük kialakításához. Talán az sem véletlen, hogy egy időn át a Korunk szerkesztőségi titkáráként éppen az egyik szocialista-cionista ifjúsági mozgalom vezetője működött, aki jelenleg fontos szerepet tölt be az izraeli államéletben. Amikor 1937-ben cionista és nemcionista értelmiségi együttműködés folytán „Kelet és Nyugat” című zsidó antológia jelent meg Kolozsváron, a könyv cionista tanulmányairól Gál Gábor elismerő recenziót jelentetett meg folyóiratában.

Szoros kapcsolatba került Gál Gábor a kolozsvári zsidó ifjúsággal is az 1940-es években, amikor a magyar „felszabadítók” lapját betöltötték. Tulajdonképpen nagy csoda, hogy az akkori vad baloldali üldözés idején nem esett bántódása. Mint ő maga mondta ez számára is érthetetlen volt. Ha azonban a hatóság nem is csapott le rá kemény kézzel, kenyérkereseti lehetőséghez nem engedték. Nagyszerűen képzett latin-magyar szakos középiskolai tanár volt a most állás nélküli szerkesztő. Átmenetileg az új erdélyi magyar iskolákban olyan tanárokat is alkalmaztak szükségoktatóknak, akiknek középiskolai képzettsége is kétes volt, Gál Gábor számára azonban nem jutott katedra. A kolozsvári zsidó gimnáziumban sok volt kereskedelmi iskolás tanuló is akadt, akik nehezen bírták a magyar gimnáziumi tanterv súlyos latin anyagával. Ezek számára a gimnázium délutáni latin tanfolyamokat rendezett és azoknak vezetését Gál Gáborra bízta. Évtizedekkel azelőtt abamaradt tanári pályája felújulásakor rendkívül tudásával és tartózkodó, de megnyerő egyéniségével megnyerte zsidó tanítványai bizalmát. Oktatásukban rendkívül eredményeket ért el. Emberi magatartásának teljes tisztasága a munka-

szolgálat szomorú korszakában mutatkozott meg. Gál Gábor tartalékos tiszt volt. Főhadnagy. Politikai megbízhatósága nyilván nagyon is kétes volt a hatóság előtt, de jó minőségű tiszt karotékja, — mert hiszen ezt a mesterséget is tanáros alaposággal megtanulta, — mégis arra készítették a hatóságot, hogy szolgálattételre hívják be és tiszt feladatokat bízják meg. Belföldi munkaszolgálatos század parancsnoka lett, ahol rabszolgasorban sínylő alantasaival rendkívül emberségesen bánt. Alig akadt hozzá hasonló munkaszolgálatos századparancsnok.

A német megszállás után, a nyitott magyar fasizmus korszakában ő is egyre jobban elboruló pesszimizmussal nézett a zsidó sors alakulása felé. Amikor a kolozsvári zsidók már sárga csillaggal jártak-keltek az erdélyi felvilágosodás egykori székvárosában, a zsidósággal egykor barátságot tartó keresztények közül sokan megtagadták még az ismeretiséget is régi barátaikkal. Így Koós Károly is a magyar iró és műpítész, aki 1944 áprilisában sárga csillaggal ismeretisének köszönését sem fogadta. Nem így Gál Gábor. Szabadságos tisztként egyenruhában bukkant fel akkoriban a kolozsvári Mátyás király-terén. Régi, tanárosgyűléses, talán kissé cionikus és hűvös magatartását teljesen meghazudtoló melegséggel szólította meg sárgacsillagos zsidó barátait és ismerőseit. Még karon is fogta őket és tüntetően úgy ment velük az elkövetkező napok borzalmait már előrevetítő izgatott sürgős-forgásban.

Most, hogy meghalt, úgy hiszem, megérdemelt, hogy távoli erdélyi sírjára e cikkeken át jelképesen egy várszálal tegyünk.

„UJ SZINHÁZ”

A magyar nyelvterületről származó színházlatogató közönség körében jólismert és közkedvelt színészek és színészek „UJ SZINHÁZ” elnevezés alatt színjáték kooperatívát alapítottak. „UJ SZINHÁZ” előrelátható bemutatkozó darabja: Halász Imre, sikereiben gazdag multu „Meddig fogsz szeretni?” című szellemes zenésvígjátéka. A női főszerepet Stephanie Ily a közönség régnemlő kedvence alakítja. A táncos szubrett szerepet a tehetséges és szinpadit multu visszatekintő Sági Margittra osztották ki. A férfi főszerepet a hosszú hónapok után újra szinpadra lépő közkedvelt komikus, Kálmán Aladár, valamint Faragó Sándor s Werner Géza játszószák. Az új zenekar vezetését és a zenészműk betanítását az Amerikai Cionisták Házának zeneigazgatója, Messing Román vállalta. Rónai András, az Oheiszínház népszerű művésze biztosította a kooperatív, hogy nyári szabadsága alatt eljuttassa a nagyszerű vidám és közismert slágerekkel telt Szilágyi-Eismann operettnek, az „Egy csók és más semmi”-nek a férfi főszerepét. — A díszleteket Eibner Arje tervezte és készítte.

Az „UJ SZINHÁZ” későbbre tervezett zenés darabja a Paprikácsirke és a Gyertyafény, valamint a Francia szobalány.

Az „UJ SZINHÁZ” célkitűzésével közönség a magyar nyelvterületről származó színházlatogató közönséggel megismertetni a héber szinpadit irodalom legsikerültebb alkotásait, valamint külföldi zsidó irók világhírű darabjait.

Ami az ASSZONYOKAT érdekli

Párisi divatjelentés

Nézük sorba mit „hoztak ki” a divatdiktátorok Párisban, mi az, ami mind-egyikükre külön-külön a legjellegzetesebb az idén. Talán tanutunk belőle valamit, de ha nem, a téma akkor sem érdektelen. Hadd foglalozzanak a férfiak az ő diktátoraikkal, csak hagyják meg nekünk a mi-einket.

CHRISTIAN DIOR

Az ő „H”-vonalából lett az „A”-vonal, amennyiben a derékvonal jóval lejjebb esett és onnan kezdve bő szoknyával folytatódik. Majdnem mindegyik kosztümje háromrészes: szoknya, csipőig érő ujjanékülű felsőrészel és kabátka.

A derékvonal csak könnyen van jelezve, sohasem kihangsúlyozott. A bemutatott hatalmas sikert aratott és az eleganciához szokott párisi „haut volé” nem számít meg taposni. A termékek és bejáratú lépcsők is tömve voltak nézőközönséggel és a levegő terhes volt a parfüm és virágillattól. Legszébb darabja az „Anglomanie” című együttes volt, amely a híres „A”-vonal prototípusa: Berakott szok-

Christina Dior „ANGLOMANIE”

Nő vagy férfi —

ebben az esetben teljesen mindegy. Nagyszámú község előtt mutatták be, hogy legyen az férfi-bokapokni, női fűrdőruha, vagy bármilyen kötöttaru, amelyek patentkötése már nem alkalmas, ismét új lesz, most laszter-fonalat szőnek belé.

Sok pénzt takaríthat meg mindenki, mert csak néhány piastertbe kerül.

Ezt az eljárás Izraelben Vadnainé műstoppoló műhelye vezette be.

Május havában mindenkinek ingyen gumiznak egy soknit, hogy meggyőződ-hessék róla, mekkora megtakarítást jelent ez az újítás, amelyet Vadnainé műstoppoló műhelye készített. A. Allenby 88, udvarban.

MODERN FRIZURÁK ÉS HAJVAGÁS;
a legjobb anyaggal készített hideg tartóshullám; kihalódi festékek a közismert régi fodrászcégnél

RAMAT-GANBAN Salon Lea
Bialik-utca 28.

Uj Kelet 1955 IV 26

nya, rövid kabátkával, szíke alpakkákból.

JAQUES PATH

Halála után, felesége Genévle tovább vezeti a szalon és bemutatja a régi tradíciókhoz híven komoly eseményre volt a divatvilágnak. Nagyon nőiesek, nagyon elegánsak a ruhái. Az egyszerűbbek mindig fehér pikével díszítettek. A nyári és estélyi ruhákban a derékvonalat könnyedén lejjebb helyezte és a szoknyáit „könnyelműen” bőveket. — Egyes csinos részletek: kis piké masnik a kosztüm manzsettákon, a kihajtokon jobbra és balra brossok. A legszebb egy nyári ruhája volt, amelynek neve „Prélude”. Ez egy szürke-fehér csíkos taftruha, bő szoknyával és fehér piké-garantúrával díszítve.

Jacques Path „PRÉLUDE”

PIERRE BALMAIN

Ha ná hallgattunk, akkor a nő az idén oskios kosztümöt, csíkos kis ruhákat hord, úgy gyapjában, mint selyemben. A legszivebben világos paszell-színeket sárga, rózsaszín, türkizkék, beige, söt fehéret alkalmaz. Ő a kosztümöket a természetes derékvonallal mutatja. Balmain-nek a legszebb kombinációja, „Candy” egy rózsaszín-fehér csíkos szövtruha, kishé hosszított egyszínű rózsaszín derékréssel, ehhez a ruha anyagából egy hosszú kabát is elegáns nagy fehér állkalap.

Pierre Balmain „CANDY”

JEAN PATOU

Azt lehet mondani, hogy a legfrissebb, legnőesebb és a legjobban hordható az ő jumper-vonala. Sárga, arany- és narancsszínben.

Közli: Guttman Kató

Sok praktikus kosztümmel, csipőig érő nyitott, de keskeny kabáttal, dragonerrel (félövvel). A derék keskeny, a szoknyát csak a csipőn bővítenek. Az estélyi ruhák ritkán váltószelvények, de erősen kivágottak és vállpántokkal vannak megerősítve, amelyek a hátán keresztelik egymást. Az egyik maneken egy óriási gyöngyvirágból készült legyezőt visel hozzá a kollekció legszebb együttesé a „Spring” szürke plissirozott szoknyájú ruha és hozzá természetesen a santung kabát.

HUBERT DE GIVENCHY

Éppen három éve, hogy megnyitotta divatházát. — Egy bluzsal, amely azóta iskolát csinált és egy búba-jos Bettina nevű manekennel. A születésnap tiszteletére, a nézők öröme és helyes társulat kísérve, Bettina újra ugyanazt a bluzt mutatta be. Egyébként az ifjú mester ezzel a kollekciójával is igazolta, hogy az első közé tartozik. Bizonyítja ezt, egyenes karcsú kosztümjével, stragadó nyári ruhával és ezereféle különleges ötletével: kis ujjanékülű bolero, stóliák, amelyek a manekenek konytához vannak erősítve, kis piké nyakkendők. De a legszebb mindkettőt két egyszerű, fekete, rövid szűk ruhácska volt, amelyet elegáns szőrmék alatt viseltek a manekenek.

LANVIN COSTELLO

A pillangó szerelmese. Sárga kosztüm gallérján hátul (4) egy kis fehér pillangóbross. Egy világoszürkén ugyancsak. Fehér kockás ruhán alul köröskörül egész raj piros pillangó repdes. Hiába, a divat romantikus! Majdnem minden ruhája kétrészes, szoknya és zubbonyzerű felsőrész, kabát kíséretében. A gallérok igen fontosak: hátul messze elől a nyakától. Lanvin Costellonak legszebb kis ruhája: „Chaloupe” egy sötétkék szövtruha, keskeny, hosszított derékkal, bő szoknyával és fehér bőrgarnitúrával.

BALENCIAGA

Válóban káprázatos kollekciónak és más, egészen más, mint a többiek... Ennek a spanyolnak a bemutatásán a hangulat is szinte kolostori szigorú: senkinek sem jent be a ruhákat és számaikat. Ő az egyetlen, aki a „H”-vonalat és annak utódjaival szakított és helyükbe a tunikát helyezte: kabátokhoz hasonló egyenes, szűk, gombolás nélküli felsőrészek, amelyek mindig egy jó darabot láttatnak a szoknyából. Az újjak bevarottak, rendszerint háromnegyedesek, sokszor nagyon széles piké-manzsettákkal szegve. Ha nem tévedünk (ami asszonyi dolog), akkor Balenciaga mutatta be a jövő divatját.

Forgácsok

A szép nem mindig fenkölt — de a fenkölt mindig szép.

— Ha egy szép nő látsz, úgy fordulsz utána, mintha elfelejtetted volna, hogy nő vagy.

— Oh Istenkém, hiszen éppen akkor jut az eszembe.

Clark Gablet Valahányszor egy szép nővel találkozom, vagy ő van férjénél, vagy én vagyok nő.

A jó feleség a tenyeréből eteti a férjét — hogy ne költjön utána anagatnia.

KOZMETIKA

Minden nőnek az életében itt-ott előfordul, ne tagadjuk, hogy valamilyen oknál fogva, egész különösen szép szeretne lenni. És az is meg történik, hogy épp akkor nincs, sem kozmetikushoz, sem fodrászhoz ideje. Hogy ez az ok egy fontos randevu, vagy egy váratlan meghívás, ahol „valaki” ott lesz — mindegy. A kérdés az, hogy ha egy-kettőre jobban akarunk kinézni, mi a teendők?

Először is hajunkat többször erősen felfelé keféljük és csak azután vissza az eredeti helyére, így mindjárt könnyedebb (duftigabb) lesz. A hajvégeket kis csattokkal bekarikázzuk és egy percre forró gőz fölé hajolunk, hogy visszakapják rugalmasságukat és utána szepelen át tudjuk készíteni frizuránkat.

Arcunkat forró vízbe mártott frotir törülközővel borogtatjuk. Ha a törülköző kihűlt, ezt a műveletet meg-

két-háromszor megismételjük. Ezután ha az arcőrünk száraz, elegendő szőrtart, amíg a drót tulsó végén megszólal egy ámos hang.

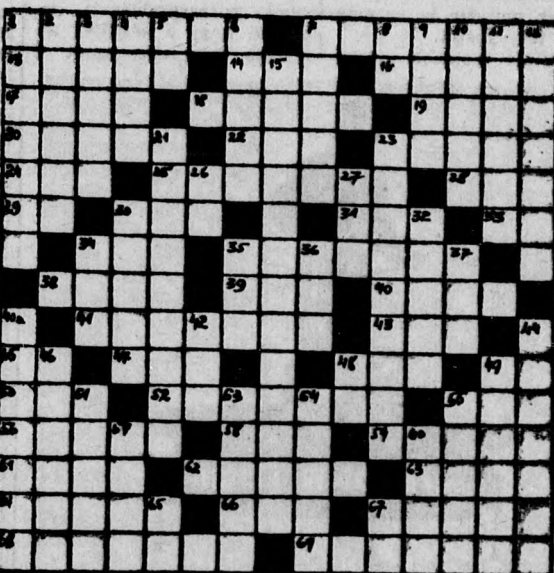
Most jön a langyos fürdő, amely után kezünket és ujjainkat krémmel átmasszírozzuk és a körömágyal a bőrt visszatolva körmeinket átreszeljük. Ha a lakk már letévedett és nincs időnk eltávolítani, kicsit sötétebb lakkal fessük át.

Nagyon fontos lenne pár percre felpolcolt lábakkal lepihenni, miközben a szemünket langyos kamillateába mártott vattával borogtatjuk, amelyre száraz puha kendőt helyezünk.

Végül következik a gondos kikészítés és én remélem, hogy az eredményvel meg lesz elégedve. Ő is.

KERESZTREJTVEÉNY

1955 APRILIS 26.

- A feladványok listája:**
- Visszatér: 1. 1948. júl. 16-án foglaltuk el ezt a várost. 7. A Hagana legnépszerűbb tiszteje volt. 13. Vissza: Okot város.
  - Népm. — héberül. 14. Fosszák. 17. Partner. 18. Tartózkodik. — angolul. 19. Veszélyes fűszert. 20. Hegység. 22. Betűhínnnyal héber férfinev. 23. Volt veszerkari főnök. 24. Dupláza Gauguinnal kapcsolatos név. 25. Távoklelti sziget. 26. Hangya — angolul. — 29. J. N. 30. Csik. 31. Kovart dal. 32. Betűhínnnyal az első hajós. 34. Látvány. 35. Ilyen törvény. 36. Püszér. 39. R. E. R. 40. Vető. 41. Ajtóféltákon láthatók. 43. Vissza: héber férfinev. 45. O. J. 47. Vissza: Szám. 48. Kovart kán. 49. Str. 50. R. S. J. 52. Szegény — id. nyelven. — 55. S. A. G. 56. Illata. 56. Betűhínnnyal eldug. 59. Tanc. 61. Magyar megye. 62. Konyhában forgó. 63. Arab király volt. — 64. Józsi történet. — 66. Azonos magánhangzó. 67. Etkezési előírás. 68. Abesszia császár volt. 69. Friedrich von Hardenberg tró neve, a „Romantismus prófétaja”.
  - Független: 1. Erőtel város. 2. Hadseregünk egyik erőse.
  - Vissza: Darabol. 4. B... sz. 5. Kereskedelmi rövidítés. 6. Erőtel hely, itt is harcok voltak. 7. Televízió — más szóval (w-v). 8. Megszőlítés — rövidítés. — 9. Magyar író. 10. Helyhatározás. 11. Olasz város. 12. Végese jár, berejez. 15. Ebben az útközben győzött Jicchák Szade Kaukázus felett. 21. Izraeli nagy község. 23. Híres zsidó operatőr. 30. Az UFO-ban harcolt a zsidó állam elismerésért. 32. Volt izraeli miniszter. 34. Gyümböcs. 35. Vissza: Zavar-műt, jasszosan. 36. Kovart kar. 37. Folyó menti növény. — 40a. Listákon szokott lenni. 42. U. H. L. 44. Ennek a jegyben kell ünnepelni a Független Napi Nap-ot. 46. A Palmach megalapítója, az elején keresztnevének kezdőbetűje. 48. Pa réss. 49. Nagy — héberül (város) mondják. 51. A Palmach parancsnoka volt, az elején keresztnevének kezdőbetűje. 53. Izraeli háttér-édeség. 54. Francia marsall, az elején keresztnevének kezdőbetűje. 55. Héber férfi név. 57. Játék — négyen nyelven. 60. Betűhínnnyal izraeli ruhadarab. 65. Rangjelző. 67. — 43 visszatérő mássalhangzó.

UJ KELET RESTVANTÁLYMÁT SZELVÉNY 1955 APRILIS 26.

Név: _____
Cím: _____

Toll-pehely
Vétel - eladás - cseré - Modern tisztítószerek.
Fárak mindentől árban.
„MERKAZ HANOCOT”
Tel-Aviv, Home Hámleok 3.
Tel. 21891. (King George-sarok)

ELSŐRENDÜ VARRÓNÖKET azonnal felveszek
RACHEL T.A., HAYARDEN 9

Képeslap

Egy hadgyakorlat alkalmával, éjszaka a tábornok inspekción tart. Az ezredőt felhívja a zászlóalj ügyelő-tisztjét. Hosszú ideig tart, amíg a drót tulsó végén megszólal egy ámos hang.

— Na mi történt, felfordult a világ?
— Hogy mi történt? — megérkezik a tábornok — hát ez hallatlan!...
— Idióta — hangzott a tulsó oldalról — pont most kell telefonálnod, amikor a rendes emberek az igazak álmát alusszák?
A tábornok magán kívül ordít a telefonba:
— Ez arcátlan! Tudja maga, hogy mivel beszél?
— Nem! — hangzik a hangyaválasz.
— A tábornokkal! — mennydörög a telefonba.
A drót másik oldalán pillanatnyi csend után erősen hang szólal meg:
— És tudja, hogy mivel beszél maga?
— Nem — válaszolja a tábornok.
— Hála Istennek — hangzik a válasz, azután letessék a kagylót.
(Die Woche, Bécs)

Az egészségtan órára a tanár megkérdezi a diákokat, mi a has rendeltetése.
— Hogy a nadrágot tartsa, nehogy leessen — hangzik a válasz.
(Picture Post, London)

A Huntsville-i (Texas állam) büntetőintézetében kivégezték a 24 éves, gyilkosság miatt halálra ítélt Donald Hawkins Brownnt, aki előzőleg „tisztellel meghívta” kivégzésének aktusához az állami főügyészt és a főbíróságot. A kivégzés alkalmával, hogy megítélhesék, vajjon tényleg elismerték-e a halálos ítéletet az emberek a bűncselekmények elkövetésétől.
(New York Times)

A csikagói National Arts Foundation azt követeli, hogy a zenélő gépekbe helyezzenek el egy-egy üres lemezt is, hogy ha valaki őt vagy tiz centet dob be a masinába, úgy pénzért pár pernyi csendet vásárolhasson magának.
(Music Magazine, Boston)

„Hosszú farku, fehér arca jut találatot. Ha a tulajdonosa hét napon belül nem jelentkezik, úgy a kötszerek fejében megessük.”
(Hirdetés a „Western Gazette”-ben)

A tringi Peadley Manor munkástovábbképző intézet és tanulmányi központ most ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját. Az intézet igazgatósága elhatározta, hogy az évforduló alkalmából falkavadászati tanfolyamot rendez a munkások részére.
(Daily Telegraph)

Egy lelkes nyilatkozata: „Persze, hogy hiszek az angyalokban. De azt nem hiszem, hogy repüljenek. Nincs is szárnyuk. Egyes-riően csak megjelennek ott, ahol az szükséges.”
(News Chronicle)

STERN-KÁVÉ
naponta frissen pörkölt és a helyszínen frissen darálva, kiváló minőségben.
STERN, TEL-AVIV
Hakarmel-u. 38

Készülnek a nagyhatalmi találkozóra

Washington (UP). — A három nyugati nagyhatalom külügyminiszterei május hó 8-án Párisban megbeszélést tartanak a nagyhatalmi vezetők találkozájának előkészítésére.

A külügyminiszterek az Atlanti-szövetség nagytaná-

Egy mondatban

A legfelsőbb szovjet politikai bizottsága tegnap jóváhagyta a Franciaországgal és Angliával kötött barátsági és szerződéses hatályon kívül való helyezését.

A jemeni imám elhatározta, hogy felnyitja 1948-ban meggyilkolt apjának lepecsételt pénztárát, amely állítólag 400 millió riált tartalmaz és ezt az összeget az ország fejlesztésére fordítja.

Lady Lloyd George, Anglia elhunyt nagy miniszterelnökének leánya, aki eddig úgy mint apja a liberális pártot képviselte a parlamentben, tegnap közölte csatlakozását a munkáspárthoz.

Ridgway tábornok, az amerikai hadsereg vezérkari főnöke tegnap kijelentette, hogy az amerikai hadsereg ma a legerősebb a világon és minden előkészület nélkül megkezdte a háborúba való bevetését.

Amerika volt hadügyminisztere, Stewart Symington szenátor figyelmeztette Eisenhower elnököt, hogy a kínai partmenti szigetek védelme atomháborúba fogja kényszeríteni Amerikát.

A mexikói kormány tegnap jóváhagyta a múlt év júliusában Izráellel kötött kereskedelmi szerződést.

Amerikai lap antiszemitizmussal vádolja Zsukov marsallt

Miért bukott meg a kultuszminiszter

New-York (STA). — A „New-York Times” annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a Szovjetunióban újra erőre kaphat az antiszemita áramlat, Alexandrov kultuszminiszter lemondása és Zsukov tábornok marsalli rangra való kinevezése után. A lap megemlíti, hogy Zsukov 1947-ben élesen megítélte Georgij Alexandrovot, aki akkor a szovjet filozófiai intézet elnöke volt és „Rambam tanítványának” nevezte. Alexandrovot azonban eltávolították állásából. Nem sokkal rá megkezdődött a Szovjetunióban a „náciizmus” és „kozmozopolitika” elleni irtóhadjárat, a jiddis lelkét elűző, a jiddis színházakat bezárták és megszüntették a Szovjetunió egyetlen jiddis nyelvű irodalmi lapját is.

A cikkíró szerint Vaazilij I. Zsukov marsallnak fontos szerepe volt a nyílt antiszemitizmus kifejlesztésében, amely a Szovjetunió életét a negyvenes évek végétől Sztaalin haláláig jellemezte. Ő hajtotta végre a zsidó tisztak elleni tisztogatásokat a Németországban állomásozó szovjet hadsereg sorában. Ez az akció 1946-ban kezdődött és 1950-ben fejeződött be, mialatt a zsidó tisztakat a Szovjetunió belsejébe helyezték át, vagy pedig kiléptek a hadseregből.

A Nyugatnak menekült zsidó tisztak Zsukov marsallnak tulajdonították mellőzéseiket. Ezek a tisztak azt állították, hogy Zsukov több ízben is kijelentette, hogy a németországi szovjet csapatokban teljes demoralizációt okoztak, mert a tisztak között túlságosan sok volt a

csanak ülésére érkeznek Párisba, amelyen Németországnak az Atlanti-szövetségbe való felvételét fogják jóváhagyni. Ezen alkalommal tartják meg a nagyhatalmi külügyminiszterek konferenciáját is, amelynek egy részén valószínűleg Adenauer kancellár is részt vesz.

Az amerikai külügyminiszterium tegnap kiadott nyilatkozata szerint az előkészítő konferencia megtartása újabb bizonyítéka a nyugati aziránti akaratának, hogy békés úton oldja meg a nemzetközi problémákat, amelyek a békét veszélyeztetik.

Bécsben május 2-án összeülnek a nagyhatalmak diplomatái, hogy az osztrák békekötés előkészítéséről tárgyaljanak.

London (AFP). Harold Macmillan angol külügyminiszter tegnap a parlamentben közölte, hogy már e héten összeülnek Londonban a nyugati nagyhatalmak szakértői a nagyhatalmi vezetők találkozájának előkészítésére. Az általuk kidolgozott javaslatokat a három külügyminiszter párisi találkozására elé viszik.

Macmillan hangsúlyozta, hogy Anglia úgy, mint a

Csak Izráel kérdésében egységesek az arab államok

Ünnepik a bandungi „sikert”

Bandung (UP). Egyiptom, Szaudi-Arábia és Szíria delegátusai a bandungi konferencia befejeztével még Indonéziában maradtak, hogy az Egyiptom által javasolt új hármasszövetség megkötéséről tárgyaljanak. Ez a három ország és főleg Egyiptom a bandungi konferencián a semlegesség felé hajlottak, ellentétben Irákkal és Libanonnal, amelyek nyugatbarát és határozottan antikommunisták álláspontot képviseltek.

Megfigyelők megállapították, hogy az arabok ezúttal is, mint minden előző esetben, csak Palesztina kérdésében helyezkedtek egységes álláspontra. Minden más probléma tárgyalásakor az arab tábor két, sőt néha három csoportra oszlott. Ezzel szemben az arab delegátusok nagy sikerrel tárgyalnak a palesztinai kérdésben hozott határozatot. „Sok ázsiai államférfi és közöttük Pandit Nehru indiai miniszterelnök ezúttal először minősítették a cionizmust agresszív mozgalomnak, Izráelt pedig imperialista országnak” — mondotta Valad Szaleh transzjordán külügyminiszter.

Az öt meghívó állam miniszterelnökei tegnap összeültek, hogy összegezzék a konferencia eredményeit. Közöttük van U Nu burmai miniszterelnök, aki felajánlotta közvetítését a formozai kérdésben. Csu En Lai miniszterelnök elfogadta az indonéziai kormány meghívását és meghosszabbította ottarózkodását. A delegátusok nagyrésze hazatérése előtt más országokban tesz látogatást. Az arab delegátusok egyrésze Japánba látogat el.

Drágul az autóbusz

(Elsőoldali cikk folytatása) rifa idézte elő, hanem az, hogy „a szövetkezetek tagjai túlsókat fizettek önmaguknak.”

A közpénzre hárítják A bizottságban javaslatok merültek fel arronlatkozólag, hogy a kormány a benzín árának szubszidiálásával tegye lehetővé, hogy a tarifákat csak kisebb mértékben emeljék. A bizottság azonban úgy határozott, hogy az eddig nyújtott havi 65 ezer fontos szubszidiát is megvonja az autóbuszvállalatoktól és így az emelést kizárólag a lakosság viseli. Az autóbustarifák emelése 1,7 ponttal emeli a drágasági indexet.

Razili közlekedésügyi államtitkár bejelentette, hogy a vasúti jeleket át, vagy pedig kiléptek a hadseregből.

Burns Ammanban Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). Burns tábornok, az UNO-vezérkar főnöke ma reggel Ammanban repül, ahol Glubb pasával, a légő parancsnokával fog tárgyalni — az UNO-szövítését — folyósításokról.

Washington (UP). — A zótan kívánja a nagyhatalmi vezetők találkozáját.

Katonai tárgyalások Manillában

Manilla (UP). A délkelet-ázsiai védelmi szövetség 8 tagállamának 75 katonai szakértője tegnap zárt ajtók mögött kezdte meg tárgyalásait Baguio-ban, a Filippin-szigeteken. A hatóságok olyan szigorú biztonsági intézkedéseket fogantatosítottak, hogy még a filippin delegáció egyes tagjai sem tudtak bejutni a tárgyalóterembe, amikor a filippinek vezérkari főnöke, Jesus Vargas tábornok megtartotta a megnyitóbeszédet. Az ülésen Amerika, Anglia, Ausztrália, Franciaország, Pakisztán, Új-Zéland és Sziam magasrangú tisztjei vesznek részt. Beavatott körök szerint a konferencia célja, hogy felállítsa a védelmi szövetség közös mozgékony hadseregét. Ezenfelül az egyes hadseregek közötti összeköttetésről, a kiképzés egyesítéséről, központi hírszerzőszolgálat felállításáról, valamint a tagállamok repülőtereiinek használatáról tárgyalnak. A szövetségnek nem lesz nagy szárazföldi hadserege, hanem a léghaderő kiépítésére helyeselt.

— Elbocsátották az EL-AI egyik amerikai mérnököt, mert antiszemita viselkedést követett. — Az EL-AI felmondott Norman Booner amerikai keresztény repülőmérnöknek és pilótakapitányának, aki antiszemita kifejezésekkel illetett egy rendőrt. A repülőmérnök igazgatóságához bejelentés érkezett, hogy Booner antiszemita író kifejezéseket használt az amerikai nagykövetség előtt posztoló rendőrrel szemben. A vállalat alapos vizsgálatot indított, amelynek eredményeképpen felbontotta Booner szerződését.

— Natanjalak figyelmeztetése. A Május 1-én este hirdettet előadás Danzig Hillel részvételével, elmarad a függetlenségi ünnepségek miatt. — Csak tudni kell holl „Hadash”-nál vannak a legjobb könyvek! — „Hadash” kölcsönkönyvtár, könyvesbolt, Tel-Aviv, Hájárkon-utca ötvenkilenc.

— Ellopták az elmabojos élelmiszert. A rendőrség tegnap őrizetbe vette Cvi Belcharkovszki 38 éves tisztviselőt, aki a báltami elmeegógyintézet alkalmazottja, azzal a váddal, hogy Beer-Jakovban visszaéléseket követett el. A letartóztatás összefüggésben van Slomo Klein, az intézet főfőnökének őrizetbevitelével. Mint megírtuk, Kleint azzal vádolják, hogy a kórház számára kiutalt hivatalos ételadagokat a szabadpiacon eladta. Kihallgatásán azt állította, hogy Belcharkovszkinak is része van a visszaélésben.

— MOLNAR MOSER KÖLNIVIZET használjon. Kapható minden jobb illatszertárban. — Új hid a Jarkonon. — A munkügyi minisztérium telavivi közmunkügyi hivatala megkezdte az előkészületeket új híd építésére a Jarkonon. Az új hidat Tel-Aviv bejáratánál, a natanjal országúton építik, mint ahogy a most használatban lévő 30 éves hid túlságosan keskeny és nem felel meg az egyre növekvő forgalom követelményeinek. Az új hidat amely a réginé közvetlen közelében épül, két hatalmas parti oszlopra emelk. A hid 55 méter hosszú és 15 méter széles lesz és mindkét irányban két-két jármű közlekedését teszi egyidőben lehetővé.

— Megszűnt az angol repülőjárat Ludd és London között. A BOAC angol repülővállalat tegnap beszüntette járatát London és Ludd között. Az utolsó repülőgép reggel 8 órakor szállt fel Luddon. Az indulás előtt a gép személyzete lefegyverezte magát a luddi repülőter dolgozóival és barátságos búcsút vettek tőlük, köszönetet mondva az öt éven keresztül tartott kifogástalan és baráti együttműködésért. A vállalat közlése szerint a járatok megszüntetésének nincs politikai oka. A repülővállalat kénytelen volt korlátozni járatát, mert három Comet-gépe lezuhant és a repülőgépe pótlásáig nem tudja ellátni eddig üzemben tartott összes vonalait. A London-Ludd járat egyike a legkevésbé kifizetődő vonalnak és a vállalat ezért határozta el annak ideiglenes megszüntetését. A gép, amelynek 7 óra 30 perckor kellett volna elindulnia, elkésett, mert egyik nő utasa megcsúszott a lépcsőn és kificamította a lábát.

— Készül az atom-hajó

Az amerikai kormány atomenergiai hajókat kereskedelmi hajókat építtet és ezt világszerte kiadja, hogy mindenütt bemutassa az atomenergia békés felhasználásának lehetőségét — közölte tegnap Eisenhower elnök. A hajón, amelynek világszerte útján egyszer sem kell üzemanyagot felvennie, kiállítás rendeznek az atomenergia felhasználásának lehetőségéről a mezőgazdaságban, a gyógyászatban és villanyáram előállításában.

Kína nem tárgyal Csang-Kai-Sek jelenlétében

Peking (UP). A pekingi rádió közlése szerint a kínai kormány nem hajlandó elfogadni Amerika feltételeit a formozai béketárgyalásokra vonatkozólag. Az amerikai külügyminisztérium Csu En Lai bandungi javaslatát után kijelentette, hogy csakis a formozai kormányal együtt hajlandó a sziget jövőjéről tárgyalni. Ehhez Kína semmiesetre sem járul hozzá.

Washington (UP). — Az

Szocialista győzelem Németországban

Hannover (UP). Alsó-Szászországban vasárnap tartották meg a választásokat a tartománygyűlésbe. Ez az első választás, amelyet a párisi szerződések jóváhagyása óta tartottak és ezért eredményét nagy érdeklődéssel várták. A szocialdemokraták, akik ellenzik Németország felfegyverzését, jelentős győzelemre tettek szert. A párt 1,117,000 szavazattal 50 mandátumot kapott, míg Adenauer keresztény-demokrata pártja 20, a szintén a kormánykoalícióhoz tartozó Deutsche Partei 15 és a szabad demokráta 1 mandátumhoz jutottak. Erich Ollenhauer, a szocialdemokrata párt vezetője kijelentette, hogy a választási eredmény a párt külpolitikai vonalának jóváhagyását jelenti.

A TILTOTT VÁROS

Petach Tikva lakosságának az ideje nem lesz módjában megtekinteni a hadsereg díszszemléjét, holott a hatóságok több belépőjegyet osztottak ki Petach Tikva. Ugyilászik hogy a forgalmi rendezésbe műhiba esett be. Michael Bar, a közúti forgalom ellenőre utasított arról, hogy déli 1 órától este 7-ig zárják el a Petach Tikvától Tel Aviba vezető utat attól a ponttól kezdve, ahol a Tel-Litvinskybe vezető út talál a főútra. Azonban a Dan autóbuszvállalat ügyelteszik más utasítást kapott Bartól, Ben Brák és Ramat Gan megkerülésével vezető autóbusszal Petach Tikvától Tel Aviba. Ennek az útvonalnak a legközelebbi pontja több, mint három kilométernyire van a ramat-gani stadióntól. Ez tehát azt jelenti, hogy a forgalmi rendelet kizárja Petach Tikva lakosságát az ünnepségtől.

Az iskolák és május elseje

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). A közoktatásügyi minisztérium tegnap kiadott rendelkezése szerint az évben az iskolák nem tarthatnak szünetet május elsején, az iskolaépületekre nem tűzhatók ki vörös zászlók és a tanulók nem vehetnek részt csoportosan a május elsejei felvonásokon. Kivételt csak azok az iskolák képeznek, ahol az összes szülők egyöntetűen kérvényezik a május elseje megünneplését.

ma megjelent

ünnepi számában

KÉT ÚJ FOLYTATÁSOS REGÉNY INDUL:

1. Testvérharc egy nőért (egy szerelmi történet)
  2. Éjfél támadás (lebilincselő bűnügyi regény)
- Társasulazás Magyarországra?, Hecht Mihály sportbesszámolója. Riportok, KÉT keresztrefejtény, stb. A jövőheti számban: Wechsberg József, a világhírű riportter érdekes beszámolója: EZT LATTAM BUDAPESTEN.
- FIGYELEM! A „KÉPESLAP” — PARTONKIVÜLI SZÓRÁKOZTATÓ HETILAP

Előfizetés díj befizetése, egy hónapra, házhosszúállással együtt: IL 2.700.

Postacikkcskaszám: 4444.

F I K E K:

HAIFA, Shapira-u. 13; POB 4004, tel. 2453, irodalmi idom kivül: 69771.

JERUZSALEM: Erdős Béla, King George 1. sz., Mezőkút kavóház.

— Kneszet-küldöttség Svédországban. Ingar Graiers, Svédország izraeli ügyvivője látogatást tett József Sprinck házelnökkel és közölte vele, hogy a svéd parlament látogatásra hívta meg a Kneszet küldöttségét. A látogatás valószínűleg augusztus végén történik meg. A Kneszet elnöke közölte az ügyvivővel, hogy a meghívást nagy örömmel fogadja.

— Jámbor Ferenc rádió-előadása Einsteinról. Az izraeli rádió ma esti magyar nyelvű adásában Jámbor Ferenc Einstein Albertet a zsidót és tudóst méltatja előadásában.

— Tilson ezredes Izráelben. John K. Tilson ezredes Connecticut állam parlamentjének volt elnöke, majd pedig az amerikai kongresszus több ségi pártjának parlamenti vezére felesége társaságában a jeruzsálemi Mandelbaum kapun keresztül Izráelbe érkezett. Tilson ezredes a gyermekek megmentésére alakult amerikai szervezet végrehajtóbizottságának elnöke. Ez a szervezet több izraeli iskolát vett pártfogásába. Az ezredes Benjamin Kohen, a közoktatásügyi minisztérium sajtófőnöke fogadta.

Az Idő

E HETI SZÁMABOL: A hetedik születésnap. — Május elsejére. — Marx, Freud és Einstein. — Képeslap Beér Sevári és Natanjaláról. — Művészetvilágra. — A mindennapi kenyérrünk és további szines írások. Izraeli krónika. Regényfolytatás, stb.

Ma már kapható minden újságárusnál.

ARA: 125 PRUTA.

— Megszűnt az angol repülőjárat Ludd és London között. A BOAC angol repülővállalat tegnap beszüntette járatát London és Ludd között. Az utolsó repülőgép reggel 8 órakor szállt fel Luddon. Az indulás előtt a gép személyzete lefegyverezte magát a luddi repülőter dolgozóival és barátságos búcsút vettek tőlük, köszönetet mondva az öt éven keresztül tartott kifogástalan és baráti együttműködésért. A vállalat közlése szerint a járatok megszüntetésének nincs politikai oka. A repülővállalat kénytelen volt korlátozni járatát, mert három Comet-gépe lezuhant és a repülőgépe pótlásáig nem tudja ellátni eddig üzemben tartott összes vonalait. A London-Ludd járat egyike a legkevésbé kifizetődő vonalnak és a vállalat ezért határozta el annak ideiglenes megszüntetését. A gép, amelynek 7 óra 30 perckor kellett volna elindulnia, elkésett, mert egyik nő utasa megcsúszott a lépcsőn és kificamította a lábát.

— Elbocsátották az EL-AI egyik amerikai mérnököt, mert antiszemita viselkedést követett. — Az EL-AI felmondott Norman Booner amerikai keresztény repülőmérnöknek és pilótakapitányának, aki antiszemita kifejezésekkel illetett egy rendőrt. A repülőmérnök igazgatóságához bejelentés érkezett, hogy Booner antiszemita író kifejezéseket használt az amerikai nagykövetség előtt posztoló rendőrrel szemben. A vállalat alapos vizsgálatot indított, amelynek eredményeképpen felbontotta Booner szerződését.

— Natanjalak figyelmeztetése. A Május 1-én este hirdettet előadás Danzig Hillel részvételével, elmarad a függetlenségi ünnepségek miatt. — Csak tudni kell holl „Hadash”-nál vannak a legjobb könyvek! — „Hadash” kölcsönkönyvtár, könyvesbolt, Tel-Aviv, Hájárkon-utca ötvenkilenc.

— Ellopták az elmabojos élelmiszert. A rendőrség tegnap őrizetbe vette Cvi Belcharkovszki 38 éves tisztviselőt, aki a báltami elmeegógyintézet alkalmazottja, azzal a váddal, hogy Beer-Jakovban visszaéléseket követett el. A letartóztatás összefüggésben van Slomo Klein, az intézet főfőnökének őrizetbevitelével. Mint megírtuk, Kleint azzal vádolják, hogy a kórház számára kiutalt hivatalos ételadagokat a szabadpiacon eladta. Kihallgatásán azt állította, hogy Belcharkovszkinak is része van a visszaélésben.

— MOLNAR MOSER KÖLNIVIZET használjon. Kapható minden jobb illatszertárban. — Új hid a Jarkonon. — A munkügyi minisztérium telavivi közmunkügyi hivatala megkezdte az előkészületeket új híd építésére a Jarkonon. Az új hidat Tel-Aviv bejáratánál, a natanjal országúton építik, mint ahogy a most használatban lévő 30 éves hid túlságosan keskeny és nem felel meg az egyre növekvő forgalom követelményeinek. Az új hidat amely a réginé közvetlen közelében épül, két hatalmas parti oszlopra emelk. A hid 55 méter hosszú és 15 méter széles lesz és mindkét irányban két-két jármű közlekedését teszi egyidőben lehetővé.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

A telavivi HOH. FÜGGETLENSÉGI-NAP

BALJA az Amerikai Cionisták házában április 28-án este 9 órakor. SZÉPSÉGVESZÉNY a „LAISA” hetilap rendezésében.

ZENY karikatúra parádéja a bái szociálisták lez!

Szesson megváltani jegyét a következő helyek egyikén: Pástor Béla, Ramat-Gan, Bialik 56; Film-Foto, Ramat-Gan, Rav Kuk 1; Búcsi szalon, T. A., Pinsker 8; Bachrach Edit, T. A., Allenby 31.; Ayal keztyszakküzlet; Jámbor kölcsönkönyvtár, T. A., Allenby 84.; Chadash kölcsönkönyvtár, T. A., Hayarkon 59.; Dant kölcsönkönyvtár, T. A., Rotschild 86.; Taami kölcsönkönyvtár, T. A., Litengoff 203; HOH iroda, T. A., Littenblum 33.

1955. MÁJUS 1. ÉN A TEL-AVIVI H. O. H. 216 Újságjának keretében: Megemlékezés Einstein Albertről